The First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa. The only Telugu Newspaper for H. E. H. The Nizam's Dominions.

గోలకొండ పత్రిక

తూర్పుబజారు, హైదరాబాదు, (దక్కన్.)

ప్రతి సోమ, గురువారములు ప్రకటింపబడును

సం॥ చందా రూ ౬-౦-౦ అర్ధ ,, ,, ౩-౦-౦ విడి ప్రతిక ౦-౧-౦	**GOLKONDA PATRIKA** HYDERABAD, Dn.) THURSDAY 20-12-1934	ప్రాత పత్రికకు వెల ప్రత్యేకము

1034 96

సంపుటము ౯ } శా. శ. ౧౮౫౬ శ్రీ భావనామసం॥ మార్గశిర శు॥ ౧౪ గురువారము ౧౬-౩-౪౪ ఫ. { సంచిక ౬౧

ది సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, లిమిటెడ్

హెడ్ ఆఫీసు:—బొంబాయి

బ్రాంచీలు:—అహమ్మదాబాదు, అమృతసరు, ఆగ్రా, ఔరంగాబాదు, కలకత్తా, కాన్పూరు, ఢిల్లీ, గోరఖ్పూరు; హాపూరు, హైదరాబాదు-దక్కన్, హైదరాబాదు-సింధు, జాల్నా, జలగాఁవ్; కరాచి, లాహోరు, లాటూరు; లక్నో లయల్పూరు; రంగూను, రాయచూరు; శైలు, శంభర్ పేటు, సికింద్రాబాదు, సూరతు, వరంగల్లు

ఇంతేగాక యింకను ౩౦ పేఆఫీసులు ఉన్నవి

౩౧—౧౨—౧౯౩౩ వ తేది వాడు లెక్కలలోనుండిన

అప్పులు		ఆస్తి	
వాటాలు, తీసుకోనబడిన మూలధనము...	రూ ౩,౩౬,౦౦,౦౦౦	నగదు, ఏక్రెట్లు ప్రభుత్వముపై డిమాండు డ్రాఫ్టులు, ఇతరములైన ఆధరైజ్డు సెక్యూరిటీలు.	రూ. ౩,౯౫,౫౫,౦౦౦
చెల్లింపబడిన మూలధనపువాటాలు...	రూ ౧,౬౮,౦౦,౦౦౦	ప్రభుత్వపు మరియు యితర సెక్యూరిటీలపై అప్పు	రూ ౩,౫౮,౨౪,౧౦౦
రిజర్వు మరియు కంటింజెన్సీలు	రూ ౮౦,౦౦,౦౦౦	డిస్కౌంటు చేయబడిన బిల్లులు ...	రూ. ౪౪,౩౫,౦౦౦
డిపాజిట్లు, బ్యాంకులకును, చెల్లింప దగిన బిల్లులకును, యింకను యితరము లకును సంబంధించిన అప్పు	రూ ౨౫,౦౫,౯౦,౦౦౦	భూములు, బిల్డింగులు	౧,౧౫,౦౭,౦౦౦
బ్రాంచిలెక్కల సర్దుబాటులతో వివిధములు	రూ ౩,౦౦,౦౩,౦౦౦	బ్రాంచిలెక్కల సర్దుబాట్లతో సహా వివిధములు	రూ ౨,౩౩,౧౩,౦౦౦
		దగ్గరను, బ్యాంకులలోను, యుద్ధపు అప్పుల బాండు రూపమునను, గవర్నమెంటు పేపరు రూపమునను, ట్రెజరీబిల్లుల రూపమునను, వాటాల రూపమునను, డిబెంచర్ల రూపమునను, ఇతరరూపమున నున్న నగదు	రూ. ౧౯,౬౯,౫౫,౦౦౦
	రూ ౩౦,౪౩,౯౮,౦౦౦		రూ. ౩౦,౪౩,౯౮,౦౦౦.

అన్నివిధములైన మారకము, బ్యాంకింగువ్యాపారము జరుపబడును.

ఇ. థామస్,
ఏజంటు.
హైదరాబాదు—దక్కన్ బ్రాంచి.

గ్రామఫోను మెషీనుల వ్యాపారులకును

వాటినుపయోగించు వారికిని

అపూర్వ తరుణము

రూ ౧౩-౮-౦ మొదలుకొని రూ ౫౦-౦-౦ లవరకు నీకుదొరకును.

జర్మనీలో చేయబడినవి. డబుల్ స్ప్రింగు మెకనిజంతో చేయబడినవి, హార్న నమూనా, సులువుగా ఒకచోటినుండి మరియొకచోటికి గొనిపోవ సాధ్యమైనవి. టేబిల్, క్యాబినెట్టు నమూనాలు ఇంకను అనేకములు లభించును.

మా ఉచితమైన క్యేటలాగుకొఱకును రేట్లకొఱకును, యితరవివరములకొఱకును వ్రాయుడు:

సాగాలాల్ అండుకో
నవల్కారు బిల్డింగు
లోహారుచాల్
బొంబాయి ౨

అపూర్వతరుణము ! ఆనందదాయకము !

ఆంధ్రభాషను ఆంధ్రులు పోషింపక మరెవ్వరు పోషింతురు ! !!

లఘు, టీకా, టిప్పణీ సహిత

శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము

ఒక్కొక్క సంపుటము పదుకొండు అణాలు మాత్రమే.

౧౮ పర్వములు ౧౮ సంపుటములుగా వచ్చును. శాంతిపర్వమునుండి నాలుగు సంపుటములు తయారులోనున్నవి. మాసమునకు రెండు, వేల చందాదారులను నప్తై చేయబడుచున్నవి. నైజాము రాష్ట్రములో ప్రతిపట్టణమందును మంచి కమీషన్నుపై పనిచేయు ఏజంట్లు కావలెను.

వివరములకు:—

మేనేజింగ్ డైరక్టరు.
ఆంధ్రగ్రంథమండలి లిమిటెడ్.
మారీసుపేట, తెనాలి.

1918 సం॥రంలో స్థాపితము

వి. యస్. శాస్త్రి అండ్ సన్సు

సైంటిఫిక్ ఆప్టిషియన్సు
సాండర్సురోడ్డు సికింద్రాబాదు. దక్కన్

16 సంవత్సరములనుంచి నేత్రపరీక్షచేయుటలోను, లెక్కప్రకారం అద్దములుతయారుచేసి సరి అయిన ఫ్రేములో బిగించి న్యాయమయిన ధరలకు గ్యారంటీగా సప్లయిచేయుటలోను అనేక యోగ్యతాపత్రములు పొందినది మావలన నేత్రములు పరీక్షచేయించుకొని తగిన అద్దములు పొంది సుఖింపుడు.

V. S. SASTRY & SONS
Scientific Opticians
Hill Street
Secunderabad—Dn

తృతీయాంధ్రమహాసభకు సందేశములు

ఈక్రిందిసందేశములు, మహాసభకుఆహ్వానింపడి అన్యకార్యభారముచే మహాసభకు రాజాలని మహాశయులనుండి వచ్చినవి

భాగ్యరెడ్డిగారినుండి

భారతలక్ష్మి సుపుత్ర హైందవాగ్రజ మహోదయులారా!

మీరత్యంత దయావంతులని జగత్ప్రసిద్ధము. విషము వోయు సర్పములకు పాలుపోసెదరు చీమలెక్కడున్నవో యని వెతకి వెతకి చక్కరపిండి వేసెదరు. ఏదవిరి కుప్పలకు మొక్కెదరు. పిల్లులను గారాబముతో పెంచి ముద్దుకొనియెదరు. అపవిత్రకరమగు పందులను ఇండ్లలో రానిచ్చెదరు. చూచిన రాళ్లరప్పలనెల్ల భక్తితో పూజించెదరు. గాని సమస్త సర్వావయవములు గలిగి ఆత్మజ్యోతితో వెలుంగు మానవుని, అస్పృశ్యుడని, చూచినంతమాత్రమున ఘోర ఉపద్రవము కలిగినట్లు కప్పగంతులువేయుచు దూరముగ తొలగిపొమ్మని కేకలిడుదురు. హిందువులు పెట్టుబాధలు కోర్వలేకనే యిది వరకు అనేకలక్షల అస్పృశ్యులనబడువారు హిందూమతము వీడిఅన్యమతములలో చేరుకొని కడకు మీచేతనే గౌరవింపబడుచు సమానముగ అందరితోపాటు మాతులో చెరువులలో నీళ్లుతోడుకొనుచు, పాఠశాలలలో విద్యనభ్యసించి పెద్ద పెద్దోద్యోగములు బడసి; వకీళ్లుగను, డాక్టర్లుగను, ఇంజనియర్లుగను, ఉపాధ్యాయులుగను; కంట్రాక్టర్లుగను, వర్తకవ్యాపారాదులుచేయుచు గౌరవజీవనము గడుపుకొనుచున్నారు.

అప్పుడు అస్పృశ్యత పోయినదంటుట సోచనీయము కాదా? ఏమీ! హిందూసంఘములో జన్మించి హిందువుగా నుండి అట్టిగౌరవము సంపాదించుటకు వీలులేదా? మేము హిందువులము కామా?

పూర్వము బ్రాహ్మణి వ్యభిచారమువలన జనించినచండాలురుఅస్పృశ్యులని మీరందురేని, ఈకాలమున హిందువులలోవ్యభిచారమువలన జన్మించిన వారెందరులేరు! వారందరు అస్పృశ్యులుగా ఎంచబడుచున్నారా? సర్వజాతులవారితో సంపర్కము పెట్టుకొను వారలనవ్వించి పవిత్రకళ్యాణ మండపములో గౌరవస్థానమిచ్చి కట్నములు కానుకలర్పించుట లేదా? ఏమీ! అట్టివారికన్న మేము కొరగానివారమా? వ్యభిచారదోష భ్రూణహత్యలు చేయు పాతకులకన్న మేము హీనులమా?

అమేధ్యముతిన్న యావుపవిత్రము, మన హస్తముకద శుద్ధిచేయునది? అన్నా, అపవిత్రులుగా ఎంచబడుచున్న మమ్ము అను. పవిత్రులుగానున్న మీరలుమమ్ము పవిత్రవంతులనుగా చేయుట మీకర్తవ్యము కాదా?

పూర్వకాలపు ఋషులు; మునులు, సాధువులు, అళ్వారులు, వీరులు, పతివ్రతలు, కవులు, భక్తులు మొదలగు మహానుభావులు మాజాతిలో జన్మించి హిందూసంఘములో అగ్రస్థానము వహించి పూజింపబడలేదా? ఒకప్పుడు హిందువులను పాలించిన రాజాధికారులము కామా? రామరావణ యుద్ధములో వానరసైనికులవారికే సహాయమునకై విజయము చేకూర్చినవని కథనములవలన తోచుచు, యెలుగుబంటులెక్కడ? కోతులనబడువారు మాలమాదిగయోధులుకారా? అవి కోతులెవ్వరో తెలుగలిగిన జంతువులని కాదు. తేనెపండ్లు కందమూలములు భక్షించి స్వేచ్ఛగా వనములలో విహరించు పోరుశక్తిగలిగిన ఆయా ఆదిజనులని అర్థము.

ప్రయాగ నాశౌన మందిరములోనున్న దేవగణము నందు ఆంజనేయ, జాంబవంతమూర్తులుచేర్చి పూజింపబడు చున్నారు. జాంబవంతుడు బ్రహ్మదేవతారమని, శ్రీరాముడు విష్ణ్వవతారమని, హనుమంతుడు మహేశ్వరావతారమని రామాయణము చాటుచున్నది కదా. అందుకొరకే శ్రీరామచంద్రులవారు లంకావిజయానంతరము, తమవిజయధ్వజము జాతీయపతాకముపై హనుమంతునిరూపము చిత్రించి ఆచంద్రార్కము హిందూ ఆదిహిందువుల విశ్వాసమును ప్రకటించిరి. శబరియెంగిలి పండ్లుతినియు, శ్రీకృష్ణుడు జాంబవతి (మాదిగకన్యను) పెండ్లాడియు, వసిష్ఠుడు అరుంధతి (మాదిగకన్యను) పాణిగ్రహణ మొనర్చియు, బసవేశ్వరుడు, బ్రాహ్మణకన్యను మహాభక్త హరళయ్యకొడుకునకిచ్చి వివాహమొనర్చియు, ఆదిశంకరాచార్యులు మాలవానిచే జ్ఞానోపదేశమొందియు నడివీధిలో సాష్టాంగనమస్కారమిడియు, రామానుజులవారు మాలవానిభుజముపై చేయివేసి తీర్థస్నానమునకేగి పూజగావించి సర్వజాతి సంఘటనము నకు మార్గదర్శకులు కాలేదా? ఇంతలో మరచిపోతిరా? ఇతిహాసము లెరుంగరా? మమ్ముయెల్లకాలము బానిసలనుగానుంచి మీరలు దొరలుగానుండలేరు! మీరును పరతంత్రులై బానిస లైనారుకదా. ఇంకను ఎన్నినాళ్లు మమ్ము అణచి పెట్టెదరు? స్వాతంత్ర్యభానుడుదయించినా ఇంకను మీమనస్సున అజ్ఞానపు భావములు నశించకున్నవి. మీ వద్దనుండి మమ్ములభించిన సంఘబహిష్కార బాధలను బట్టి మేము సహించి సాగిపోవుచున్నాము.

మాజాతిసంఖ్య ఏడుకోట్లున్నది! అదికాక మాలోని జ్ఞానభిక్షువుల ద్వారాలో గజ్జల్లో మనస్థానమును పొందగలమని విశ్వాసము ధైర్యము గలదు. ఆంధ్రదేశ స్వాతంత్ర్యసమరపోరాట యుద్ధములలో తమప్రాణములు సమర్పించిన జగదేకవీరులు, బొబ్బిలిమహారాజేసరుడగు కాటారిజంగన్న యోధుడు వల్లాటి పద్మనాభుడగు కన్నమనేడు, హైదరాబాదు రణరంగధీరుడగు జంబన్న యోధుడు వీరుమాగర్భమున జనించిజాతిగౌరవము నిల్పిన వీరరత్నములు ఇప్పటికాలమున పతివ్రతలుగాను జోగిన్నీగామ మహాభక్తాణి లక్ష్మిదేవమ్మ దిగాంబరి. తిమ్మాపురము మహాత్ములచ్చయ్య స్వాములవారలుగలరు. విరంతర మాఆగ్రజమహోదయులు రాజులు, రాణులు. సాహుకార్లు దొరలు వాయవీరవరేల అన్నిజాతులవారిచే పూజింపబడు చున్నారు.

బ్రిటిష్ ఇండియాలో భారతశాసనసభలో, రాష్ట్రీయశాసనసభలలో, మునిసిపల్, సెనెట్ మొదలగు ప్రభుత్వసభల లో ఆదిజన ప్రతినిధులను చేర్చుకొనుచున్నారు. ఇటీవల మహాఘనతవహించిన మదరాసు ప్రభుత్వమువారు బజారు మునిసిపల్ కమిటీలో ఆదిమాంధ్రహరిజనుడగు శ్రీయుత అరిగెరామస్వామి గారిని ఆదిజనుల ప్రతినిధిగ నియోజితునిగా చేసినారు.

ముంగాను, బొంబాయిపత్రిక్ కమిటీలోకూడా ఆది జనుల ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుచున్నారు. సంస్కరణ ప్రవాహము ఆదిజనులవైపున బహుతీవ్రముగా పారుచున్నది; యెందరికి తెలియదు. త్వరలోనే భారతదేశమంతట ఉప్పొంగిపారునట్టి ప్రవాహమున కనుపూలనుగా పడుకొనుటయే మువ్వాచు కనుతెరవ్వ కర్తవ్యము.

పేదమాలతో కలిసి సహపంక్తి భోజనము కాదు! „అస్పృశ్యత” యను పైశాచిక అలవాటును విడనాడి ఇతర జాతులవారికి గౌరవించునట్లు మమ్ము ఆదరించవలెనని ప్రార్థన. ఇదివరకు హోటలులలో, రెస్టారెంటు, రైల్వేలలో, లాడ్జిలలో, సోడాబిస్కీటు, దక్కను ఫ్యాక్టరీలలో, హాస్పిటల్లలో పనులుచేయుచునే యున్నారము. హిందువులు మాచే తినిహార పానీయములు కనుగొని అనుభవింపుచునే యున్నారు. కొందరు మమ్ము మీయిండ్లలో గృహపరిచారకులుగా కుదుర్చు కొనకొనుచున్నారు.

హిందూమహాజను లిదివరకు ఆదిహిందువులను, అస్పృశ్యులనుగా నిర్ణయించి, ఊరిబయటకుంచివేసి, వేయించరానిపనుల నెల్లచేయించుకొనుచు, ఉండుటకుస్థలము, తినుటకుఅన్నము, కట్టుటకుబట్టలేక అనేకవేల సంవత్సరములనుండి మలమలమాడుచు అన్నమోరామచంద్రా యని మీకోసపడిపోవుచు ఘోరకష్టములు శాంతముతో అనుభవించుచున్నారము. బొందిలో ప్రాణమున్నంతవరకు హిందువులమేనమో పరమాదర్శముగా నిడుకొని. మీచరణములందే మా అమూల్య జీవనము బలిగా అర్పించ కోరుచున్నారము.

అస్పృశ్యతా దోషపాపనివారణము కొరకు హిందూ మహాజనులు ప్రాయశ్చిత్త మొనరించు కొనవలసియున్నది. సర్వజాతుల సంఘటనము దీనజనోద్ధరణముకొరకు పాటుపడుటకు భగవంతుడు హిందూమహాజనుల హృదయములు పరివర్తన మొనరించి మమ్ముద్ధరించుదురుగాకయని భక్తితో ప్రార్థించుచున్నారము

వ్యవసాయ శాఖాధ్యక్షులగు

మౌల్వీ నిజాముద్దీన్ హైదరుగారినుండి

తృతీయ ఆంధ్రమహాసభకు నన్ను ఆహ్వానించినందుకు నేనెంతయో కృతజ్ఞుడను. అనివార్యమైన ఇతర కార్యములవల్ల సభకు రాజాలనని తెలుపుటకు చింతించుచున్నాను. ఈమహాసభ జయప్రదముగా జరుగుగాకయనియు తెలంగాణా ప్రాంతములోని ప్రజల సర్వతోముఖాభివృద్ధి సత్వరముగ నగుగాక యనియు భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఈసందర్భమున తెలంగాణా ప్రజలకు నేను మూడు మాటలుమాత్రము చెప్పదలచినాను. మొదటిదేమనగా పరమేశ్వరుడు సర్వశక్తి సంపన్నుడన్న విశ్వాసము దృష్టిపథమునందుంచుకొనవలెను అతడు చేయజాలనిదేదియులేదు అతడు సృష్టించజాలనిదనునదిలేదు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మాకు అభివృద్ధికి అవకాశములేదని తలంచుటకెట్టి కారణము నులేదు. అభివృద్ధికి అంతములేదు? హద్దు పరిమితి యులేదు. కనుక ఇట్టి దృఢవిశ్వాసముతో అభివృద్ధికై నిరంతరము కృషి సలుపవలెను.

రెండవవిషయమేమనగా ప్రపంచమందు జీవకోటిలో మానవునికి ఈశ్వరునిచే ప్రసాదింపబడిన గౌరవము అధికారము, మరేదానికిని లేదు. కనుక మనుష్యుని యొక్క ధైర్యము, ప్రయత్నముకలవనే జరుగవలసినదంతయు జరుగవలెను. మనుష్యునుదప్ప ఇతరజీవరాసులేమియు ఈప్రపంచము నందు చేయజాలవు. గాన ప్రస్తుత పరిస్థితులందు మంచిమార్పు, అభివృద్ధి మానవునియొక్క కృషి ప్రయత్నముపైననే ఆధారపడియున్నవి

మూడవదిగ ముఖ్యమేమనగా తెలంగాణా ప్రజలయొక్క ప్రధానవృత్తి వ్యవసాయముకనుక వ్యవసాయము యొక్క అభివృద్ధిపైననే ప్రజలక్షేమము, సంపద ఆధారపడియున్నది. కాలమునుబట్టి కృత్రిమమైనను పలుమార్పులు అవసరమగును బట్టి మార్పుచేయబడినవో జయము సిద్ధించును. ఏరంబ పకాలమున సేద్యముచేయబడునో పండజాలును. ఇట్టి సేద్య విధానమును కాలమునుసరించి అవసరములనుబట్టియు అమలు జరుపనిచో జయప్రదము గాంచజాలము

పింగిలి వెంకటరామారెడ్డిగారు

„కారణాంతరమున బొంబాయికి వెళ్ళుచున్నాను కావున సమావేశదినములలో పాల్గొనజాలనందుకు చింతిల్లుచున్నాను.

భగవంతుడు ఆంధ్రమహాసభాసమావేశమును జయప్రదముగా జరుపగలడని నావిశ్వాసము”

శివరాంభొట్లరామకృష్ణారావుగారు

„సభాసమావేశదినములలో మొహరమిం సా॥ గారి తొంబడి పర్యటనములోనుండవలసి వచ్చుచున్నది. కనుక ఈ మహాసభయందు పాల్గొనజాలమికి మిక్కిలిచింతిల్లుచు క్షమింపవేడుచున్నాను. మహాసభాకార్యక్రమము నిర్విఘ్నముగా నెరవేరుగాకయని పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచు నింతటితో విరమించుచున్నాను.”

యం. జి. నాయుడుగారు

(గోల్డన్ త్రెషోల్డు)

ఖమ్మం మెట్టులో జరుగుచున్న తృతీయాంధ్రమహాసభకు నేనురాజాలనందుకు చింతిల్లుచున్నాను.

మీరును మహాసభాసమావేశకులగు ఇతరసోదరులకును సంపూర్ణవిజయము నుకోరుచున్నాను. మీరుమహాసభలో చాల తీర్మానములుచేసెదరని నేనెరుగుదును. వానిలో ముఖ్యమగు కొన్నిటికైనను సరిగా అమలుజరుపుప్రయత్నముల చేయగోరుచున్నాను. అప్పుడుగాని ఆంధ్రమహాసభాసమావేశము సార్థకము కాజాలదు. అప్పుడుగానినిజాం రాష్ట్రములోని ఆంధ్రజాతియంతయు తమబాధ్యతనుగురించియు, రాష్ట్రమువిషయము తమ కర్తవ్యములనుగురించియు ప్రబోధము గలుగజాలదు. ఈ క్రిందివివిధసమస్యలు చాలముఖ్యములైనవని మీకుదృఢముగా సూచించుచున్నాను

[౧] అస్పృశ్యతానివారణము.

[౨] గ్రామపునర్నిర్మాణము. ఇది ప్రత్యేకముగా గృహ పరిశ్రమలగూర్చినదియు గ్రామములో వైద్యసహాయమును గూర్చినదియుగానుండవలెను.

దయచేసి నాయభివందనములను మహాసభాధ్యక్షునకును ప్రతినిధులకును అందజేయుడు.

ఆర్. యస్. నాయక్ గారు

(హైదరాబాదు-దక్కన్)

కొన్ని తొందరపనులుండినందున నేను మహాసభకు రాజాలకపోయితినని చింతిల్లుచున్నాను. మహాసభా సమావేశపరచుటకు అనుజ్ఞసంపాదించుటలో మీకుకలిగిన గొప్ప శ్రమ నేనెరుగుదును. కనుక మీరుపొందిన విజయమునకు మిమ్ము మనఃపూర్వకముగా అభినందించుచున్నాను. అనేక నిర్బంధములకు లోబడియైనసరే. ఈమహాసభను మిమ్ము జరుపుకొననిచ్చినందుకు మనము ప్రభుత్వమువారికి కృతజ్ఞులమై యుండవలెను.

ఈమహాసభయందు ప్రకటింపబడిన, అభినివేశోత్సాహములును, చేయబడిన ఘనకార్యములును మన ప్రభుత్వమునకు అవ్యాజభక్తిగలవారి సహాయముతో గొప్పయభివృద్ధి సత్వరముగా మనదేశములో కలుగగలుగుట సాధ్యమేయని చూపగలవు. ప్రభువువారు వెంటనే వాక్స్వాతంత్ర్యమువైనను, విద్యాస్వాతంత్ర్యముపయినను ఇప్పుడున్న నిర్బంధములను తొలగించగలరు. రాబోవుసంవత్సరమున మనము పూజార్హులగు మన ప్రభువుగారి రజతోత్సవమును జరుపనున్నాముకనుక ప్రొఫెసరు దమికవారికగు వాక్స్వాతంత్ర్యమును మనలసుగల (?) వారు మనకు ప్రసాదించుటకును, నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య ప్రవేశపెట్టుటకును, మంగళప్రదమగు నాసందర్భమునకంటె యుక్తమయినది వేరొకటి యుండజాలదు. మహాఘనతవహించిన ప్రభువుగారి రాజభక్తిగల ప్రియపౌరులమగు మనకు యింతకంటె గొప్పవరప్రదానము వేరొకటియుండజాలదు. మహాసభకు సంపూర్ణవిజయమును కోరుచు తనవాదములు ప్రభుత్వవిరుద్ధములగు నిర్బంధములేవియులేకుండ పూర్ణముగ విశ్వాసమును సమ్యక్ సహకారముతో చూపిన వాతావరణమున సమావేశమగుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాను.

నవాబ్ రహమతుయార్జంగు బహద్దర్ గారు

(కోత్వాలిబల్దా, హైదరాబాదు-దక్కన్)

„కార్యభారమువలన నేను మహాసభకు రాజాలనందుకు చింతిల్లుచున్నాను. నేనుమహాసభకు సంపూర్ణవిజయము గలుగుగాకయని కోరుచున్నాను.”

రాజాబహాదర్ వెంకట్రామారెడ్డి ఓ. బి. ఇ. గారు

(పబ్లికుసు స్పెషల్ ఆఫీసర్ హైదరాబాదు-దక్కన్)

„మూడవ ఆంధ్రమహాసభ [illegible] ఆహ్వానము నాకిచ్చినందుకు [illegible] నా కృతజ్ఞతలు [illegible]

తమయీమహాసభ [illegible] ప్రభుత్వమువారి అంగీకారముకొరకివదికను ప్రభుత్వ హితాభిలాషిగా పూర్ణముగా పాలింతురనియు, రాజభక్తితోను, రాజ

తెలంగాణములోను నీ మహాసభ జరిగియుననియు నేను తలంచుచున్నాను.

సాంఘికములగు కష్టములను దురాచారములను తొలగించి సంస్కరించుటలో తమరందరు అభిప్రాయభేదము లేకుండ జయము గాంతురని నమ్ముచున్నాను. రైతుల వ్యవసాయాభివృద్ధికొరకు వారి ఆర్థికకష్టముల నివారించుటకును స్థాపించబడియున్న సహకారసంఘముల చక్కగా నడుపు విషయమునను, ఆరోగ్యము, పశువుల మంచిజాతికొరకు ఏర్పాటులు ఇతర అభివృద్ధిమార్గములనుగూర్చియు వ్యవసాయజీవనముకలవారికి దృఢముగా బోధించువిషయమున ఎక్కువశ్రద్ధ వహించవలెను. వృథావ్యయము, కుత్సితవినోదములున్నగు వానిలోపడి యున్నవారిని ప్రత్యేకముగా ప్రబోధించవలయును.

తుదికొకమాట చెప్పకతప్పదు. ప్రభుత్వమువారియాజ్ఞలను దృష్టిలోనుంచి, యావన్మందివారి ఆత్యుత్సాహమును దుర్వినియోగపరచక మహత్కార్యమును స్వాధీనమందుంచుకొని యీమహాసభను, రాజభక్తియుతముగాను, శాంతియుతముగాను, అందు పాల్గొనువారిని ప్రభుభక్తిపరాయణులుగాను విజయము అగునట్లు చేయుటలో మీరు జయమునొందెదరు గాక!

ఈమహాసభ తన యుత్తమమనోరథములలో విజయము గాంచుగాక!"

పాండురంగరావుజోషిగారు

"ఖమ్మముమెట్టులో జరుగుచున్న ఆంధ్రమహాసభకు నన్ను ఆహ్వానించినందుకు వందనములు. వృత్తిసంబంధమైన పని తొందరవలనను తెలుగుభాష బొత్తిగా రానివాడను అగుటవలనను నేను రాజాలకపోయితిని. నన్ను క్షమింప ప్రార్థించుచున్నాను. తమమహాసభయుద్దేశముతో నాకు సంపూర్ణ సానుభూతికలదు. అదిసంపూర్ణవిజయము గాంచుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

మీమహాసభ యీరాజ్యమున గట్టిపనిచేయుచున్నది. ప్రతిసంవత్సరము జరుగుచున్న ప్రజావిశ్వాసమును వికాసపరచునని నాకోరిక.

[౧] చదువురానితనమును నశింపజేయుట. [౨] జనసామాన్యమునకు మాతృభాషలో విద్య. [౩] శారీరకవిద్య, [౪] గ్రామపునర్నిర్మాణము. [౫] ఖద్దరువస్తువులు వాడుట, [౬] కోయకష్టము నిలనియోగ్యత [౭] మద్యపాన నిరసనము. [౮] స్త్రీభాతృత్వము [౯] మతసహిష్ణుత — వీని నిలపోలెదరు గాక!"

దివాన్ బహాదర్

అరవముదు అయ్యంగారు

"నేను సభకు రాజాలనందుకు చింతిల్లుచున్నాను. మీ సభావిశ్వములక్రింద కొన్నిరకముల సత్కార్యముల జరుగబడుచుండుట సంతోషావహము. కొన్నిరకముల సంపూర్ణజయము గాంచుగాక!"

ఏ. బి. ఎచ్. ఖుర్షీద్‌గారు

"పంటలయుత్పత్తి వ్యవసాయప్రదర్శనములు మొదలగువానిగూర్చి ఉపన్యసించుటకు మీరు నన్ను ఖమ్మములోని తృతీయాంధ్రమహాసభకాహ్వానించినందులకు వందనములు. ఇదినాకుసంతోషావహముగునట్టిది. కాని పనితొందరవలన నేనుయుత్తమావకాశములాభమును పొందజాలకపోయితిని. ఇతరప్రాంతములకు దౌరాపోవలసివచ్చినది. నాసందేశము ఇందుతో పంపనైనది."

వామన్‌నాయక్, శ్రీధరనాయక్,

రామకృష్ణదత్

"ఇతరకార్యములచే పంచే రాజాలకున్నాము. మహాసభకు జయము నాశించుచు, ప్రజలలో ప్రబోధమునకై అది చేయగల్గినదంతయు చేయుగాక యని కోరుచున్నాము."

ఆంధ్రమహాసభావాఙ్మయము

ఉచితము

ఖమ్మము మహిళాసభ సంబంధమైన, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షునియొక్కయు, అధ్యక్షునియొక్కయు, మహిళాసభాధ్యక్షురాలి యొక్కయు ఉపన్యాసములు ముద్రితప్రతులును, కేంద్రసంఘనివేదిక ప్రతులును మాకార్యాలయమున కొన్ని ప్రత్యేకముగా మహాసభకు రాజాలకపోయిన ఆంధ్రసోదర సోదరీమణుల కంపుటకై యుంచబడినవి.

టప్పావ్యయముల కొరకు అణాచీటి టికట్లు పంపినవారలకెల్ల ఉచితముగా పంపబడును. సభకు పోనివారికి ఉత్తమావకాశము అని చెప్పవలసిన పనిలేదు. అందరును లాభముపొందెదరుగాక!

కార్యదర్శులు { సు. ప్రతాపరెడ్డి బి.ఏ. బి.ఎల్ / మా. హనుమంతరావు }

బలవంతపు దుకాణములు

ధర్మాదాయమునుగూర్చిన చర్చ

నిజాంరాష్ట్ర తృతీయాంధ్ర మహాసభ

(గత సంచిక తరువాయి)

[మా ప్రత్యేక విలేఖరి] ఖమ్మం ౧౦-౧-౪౩ తేదీ:—

నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య

శ్రీయుత మాడపాటి హనుమంతరావుగారు యీక్రింది తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి:—

"జనసామాన్యమునందు విద్యావ్యాప్తి మిక్కిలితక్కువగా జరుగుటకు నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య సత్వరముగా దేశమున ప్రవేశపెట్టుట అనివార్యమను దేశముల యభిప్రాయమును ఈమహాసభవారు మరల బలపరచుచు, యీపద్ధతిత్వరలో ప్రారంభించుటకు మహాదారులగు ప్రభుత్వమువారిని మహాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు."

యీతీర్మానముపై నుపన్యసించుచు శ్రీయుత హనుమంతరావుగారు మైసూరు బరోడా మొదలగు రాష్ట్రములు నిర్బంధప్రారంభవిద్య విషయములో ముందంజవైచుచుండ మనము వెనుకబడియుండుట తగదనియు మనప్రభుత్వమువారు విద్యకై ద్రవ్యమును అధికముగా ఖర్చుపెట్టుచున్నను విద్యావ్యాప్తి తక్కువగుటకు కారణము ఆద్రవ్యము నిర్బంధప్రారంభవిద్యపైగాక కళాశాలవిద్యపై ఖర్చుపెట్టబడుటయేనని యు చెప్పిరి

శ్రీయుత రామచంద్రరావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఉర్దూలో నుపన్యసించిరి. వారు విస్మజిల్లాలలో చిన్నచిన్న పట్టణములలోను గ్రామాలలోను వ్యాపించవలసిన అవసరమెంతేని గలదనిరి

శ్రీయుత కాశీనాధరావు వైద్యగారు ఉర్దూలో నుపన్యసించిరి. వారు మనరాష్ట్రమున పూర్వమునుండి అనగా ౧౮౬౧ నుండి విద్యావంతులసంఖ్య నాటికి ౧ నుండి హెచ్చుచు తగ్గియిప్పటికినను ౫ దాటలేకుండుట మనరాష్ట్రములో విద్యయెంత హీనస్థితిలోనున్నదో తెలుపుచున్నదనిరి.

వీరలు ఉర్దూలో మాట్లాడునప్పుడు సభలో నేకులు ఉర్దూభాషతమకు తెలియదనియు, తెలుగులోనే మాట్లాడవలెననియు కేకలువేసిరి అప్పుడు అధ్యక్షుడు ఉపన్యాసకుల ఉర్దూలో మాట్లాడుటకు అనుమతినిచ్చి అయుపన్యాసములను తానే తెనుగుచేసెదనని చెప్పిరి తదనుసారముగా తెనుగుచేసిరి. అధ్యక్షుడు తీర్మానముపై తనయభిప్రాయము నిచ్చుచు బాలికలకుగూడ నిర్బంధప్రారంభవిద్య అవసరమనిరి. అటుపై తీర్మానము సభవారిచే బహుజనాభిప్రాయముచే ఆమోదింపబడెను

జాగీర్లలో విద్య

ఈరోజు ఉదయము నిర్బంధప్రారంభవిద్యనుగూర్చిన తీర్మానముపై చర్చ జరిగినతర్వాత అధ్యక్షపీఠమునుండి యీక్రిందితీర్మానము ప్రతిపాదింపబడెను:—

ఖాల్సా ఇలాకాలోని ప్రజలకుగల విద్యాసౌకర్యము లను జాగీరుల, సంస్థానములు, మొదలగు వానిలోగూడ కలిగించుటకై ప్రభుత్వమువారి దృఢమగు చర్యలను త్వరలో నవలంబించవలయునని యీమహాసభవారు ప్రభుత్వమువారికి మనవిచేయుచున్నారు.

తీర్మానముపై రెండునిమిషము లుపన్యసించుచు అధ్యక్షుడు ప్రస్తుతము జాగీర్లలో ప్రజలవిద్యాస్థితి ఖాల్సాలోకంటె చాలహీనముగనున్నదనియు, జాగీరుయిలాకా గ్రామములలో జాగీరుదారులు తగినన్ని పాఠశాలలను పెట్టియుండలేదనియు, ఈమధ్య నే సర్కారువారు ఖాల్సాలో విద్యకై యెట్టి యేర్పాటులుగలవో జాగీరులలోను అట్టియట్టి యేర్పాటులను చేయవలయునని ఆజ్ఞనొసంగియున్నారనియు, కాని దీనిఅమలుసరిగా జరుగనందువలన యీతీర్మానము దృఢమగుయేర్పాటును చేయగోరుచున్నదనియు చెప్పిరి.

తీర్మానము బహుజనాభిప్రాయముచే ఆమోదింపబడెను.

తెలంగాణా రైతుల అవసరములు

తర్వాత యీక్రిందితీర్మానము అధ్యక్షపీఠమునుండియే ఉపపాదింపబడెను.

(అ) రైతుల ఆర్థికకష్టముల దృష్టిలోనుంచి హ. ఘ. న. ప్రభువుగారు గడచిన మూడుసంవత్సరముల కాలములో తమంతటతామే ఆహారప్రేమతో చేసిన మాఫీజారి తగ్గింపులను, ఇతరసౌకర్యములను, తెలంగాణా రైతులపక్షమున యీమహాసభవారు ప్రభువుగారికిని ప్రభుత్వమువారికిని మనఃపూర్వకమగు కృతజ్ఞతను అర్థికపరిస్థితులనుబట్టి రయితాంగస్థితినే ప్రసరింపజేయుదురని పూర్ణవిశ్వాసమును, ప్రకటించుచున్నారు.

(ఆ) తెలంగాణారైతులకుగల ప్రత్యేకకష్టములను తొలగించుటకుగాను ప్రధానమంత్రిగారు నల్లగొండలో వాగ్దానము చేసినప్రకారము యేర్పాటులు చేయుటకై ప్రభుత్వమువారికి యీమహాసభవారు వినయపూర్వకముగా విజ్ఞాపనము చేసికొనుచున్నారు.

అధ్యక్షుడు దీనిపై రెండుమూడు నిమిషములకాలమే యుపన్యసించిరి. ఇంతవరకు ప్రభుత్వమువారొసగిన మాఫీలకు కృతజ్ఞతతెలుపుభాగము స్పష్టమే. రెండవ (ఆ) భాగములో మనప్రధానామాత్యవర్యులగు మహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాద్ బహాదర్ గారు నల్లగొండలో రైతుల వినతిపత్రమునకిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము పేర్కొనబడినది

౧. లెంబావులీ భూములపైన తరీఖారాతొలగించవలెననియు, శాలీబావుల విషయములో భూమి పట్టారైతుల పేరకే యుండవలెననియు. పార్కుటిక్రింది భూముల ఇనాంబందిపద్ధతిలో మార్పు చేయవలెననియు —నిత్యాదిగ కోరియుండిరి. మహారాజాబహాదర్ గారు యీకోరికలన్ని ఒక కమిటీలో సాదరముగా విచారింపజేయుదునని వాగ్దానము చేసియుండిరి. దీని సంబంధముగు వారి వివరముగా స్థానిక పత్రికలన్నింటిలో ప్రకటింపబడియుండెను. ప్రస్తుత తీర్మానము ఆవాగ్దానమును నెరవేర్చవలెనని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నది.

ఇట్టి ఉపన్యాసము పిమ్మట తీర్మానముపై మహాసభవారి అభిప్రాయము కోరబడెను. మహాసభవారు దీనిని ఏకగ్రీవముగ నామోదించిరి.

మాతృభాషద్వారా స్త్రీలకు ఉన్నతవిద్య

ఇట్టిచిత్తుతీర్మానములలో (౭) వసంఖ్యగలదిమహాసభచే ఆమోదింపబడినపిమ్మట, అధ్యక్షునిసూచనపై శ్రీమతి లక్ష్మీబాయమ్మగారు యీక్రిందితీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి.

యీ మెహైదరాబాదునగరమునందలిసుల్తానుబజారులోని బాలికా పాఠశాలలో మెట్రిక్యులేషన్‌విద్యార్థిని పరిస్థితులనుబట్టి స్త్రీలకు ఉన్నతవిద్య వారి మాతృభాషద్వారా తప్ప వేరువిధముగా సాధ్యముకాదని యనుభవముగలదు తేలుచున్నది. కనుక ఆంధ్రబాలికలకు ఆంధ్రభాషమూలమున యున్నతవిద్య యొసగవలయునని మహాసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

అట్టి యాదర్శము ననుసరించి హైదరాబాదు నగరమున విద్యాదానము చేయుచున్న బాలికల యున్నతపాఠశాలకు త్యాగబుద్ధితో ధనసహాయ మొసగుటకు యీ మహాసభవారు కోరికలను చేయుచున్నారు.

ఈతీర్మానముపై శ్రీమతి లక్ష్మీబాయమ్మగారు దీర్ఘకాలము ఉపన్యసించిరి వారు మాంధుస్త్రీలకువిద్యయెట్లు అవసరమో వివరించిరి. సనాతనులకు స్త్రీవిద్యపై నమ్మకము ముఖ్యమగుగృహనిర్వహణశక్తి విద్యచేసాధ్యపడునని. తర్వాత మాతృభాషద్వారావిద్య నేర్పుట విద్యాభివృద్ధియెట్లగునో హైదరాబాదునగరమందలిసుల్తానుబజారుబాలికల పాఠశాలా స్థితి యొక్క ఉదాహరణముతో స్పష్టపరచి . ఈబాలికల పాఠశాల వైద్యులచే పఠింపబడుచున్న మాతృభారతియనుపత్రిక లిఖితపత్రికయొక్క యింతవరకు వెలువడిన మూడుసంచికలలో వ్యాసములను పద్యములను ప్రాచీనవిద్యార్థినుల పేర్లతో ప్రకటింపబడినవి ఆంధ్రబాలికలకు విద్యనేర్పుటచే కలుగు అభివృద్ధికి నిదర్శనముగనిరూపింపబడెను అట్టిబాలికలపాఠశాలలకు యుపుడు మాసమునకు యీ సంవత్సరంలో కలవని యు, ఈ ద్రవ్యమంతయు యిపుడు ప్రజలవలననే వచ్చుచున్నవి రాళ్ళవైనమాత్ర మేధావి యుండుటచే అందరును పుణ్యంబు

...తో యిట్టి విరాళములనిచ్చి ఆంధ్రస్త్రీవిద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడవలెనని యు చెప్పి శ్రీమతి గారు తమ యుపన్యాసమును ముగించిరి

తర్వాత శ్రీయాంధ్రమహిళామహాసభాధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి నీలాకుమారి గారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఉపన్యసించిరి

అధ్యక్షురాలు పై తీర్మానముపై యభిప్రాయము కోరితే తీర్మానము బహుజనాభిప్రాయముచే ఆమోదింపబడెను

యంతట బాలికల పాఠశాలకై విద్యార్థినులు విరాళముల వసూలును ప్రారంభించిరి

బలోతాదారులు

వసూళ్ళు జరుగుచుండగా యధ్యక్షపీఠము నుండి యీ క్రింది తీర్మానము ప్రతిపాదింపబడెను

బలోతాదారుల బాధ్యతను గురించి మ. ఘ. వ. ప్రభుత్వము వారి ఆజ్ఞలు స్పష్టముగానున్నప్పటికిని వానిఅమలు సరిగా జరుగుటలేనందున బలోతాదారులకు కష్టములు కలుగుచున్నవి కనుక యీవిషయమున దయాళువులగు ప్రభుత్వము వారి దృష్టిని వినయపూర్వకముగా నాకర్షించుచు సర్ఫ్‌ఖాసులో నిటీవల జారీచేయబడిన హుకుంప్రకారము దివాని లో గూడ క్రిందిఅధికారులను హెచ్చరించ వేడుచున్నాము

యీతీర్మానములో యుద్దేశించినది బలోతాతీయబడనది గ్రామములలో చాకలి, మొదలగువారి సేవయధికారులకు లభించుటకొరకుమాత్రమే గాని పైపలిచ్చిన యీ యుద్దేశ్యమును వెట్టిచేయుటకు కాదు కాబట్టి గ్రామములకు పోవు యధికారిగాని యెక్కడి చాకలి మొదలగు బలోతాదారులచే పనిచేయించుకొన్నప్పుడు దానికి తగినంతఫలమీయవలసియుండును యని మ. ఘ. వ. ప్రభువుగారి ఫర్మానులో స్పష్టపరచియుండిరి కాని క్రిందియధికారులనేక చోట్లలో యిప్పటికిని ప్రతిఫలమీయకనే వెట్టిగా గొనుచున్నారు కాబట్టి ప్రభుత్వము వారు క్రిందియధికారులకు శ్రీప్రభువుగారి ఫర్మానును జరిపించుటకై కఠినముగా హెచ్చరించవలసియున్నదని ప్రస్తుత తీర్మానము సూచించుచున్నది. ఇట్టి యర్థమే ఇటీవల సర్ఫ్‌ఖాసులో జరిగియుండినట్లు స్థానిక పత్రికయగు గోల్కొండలో ప్రకటింపబడెను యీ పద్ధతి సేఖాల్సాలో కూడ సత్వరముగ నమలు జరుపవలెనని మహాసభవారు ప్రభుత్వమును కోరుచున్నారని తీర్మానమైయున్నది

తీర్మానము బహుజనాభిప్రాయముచే నామోదింపబడెను

యంతట శ్రీయుత బూర్గుల రామకిషన్‌రావుగారు యింతవరకు బాలికల పాఠశాలకై వసూలైన విరాళములను చదివిరి మొత్తము రూ ..., రూ [illegible] —
ఇట్టి పలువురు సభికులిచ్చిరి యీ వసూళ్ళ మొత్తము చాలవుత్సాహజనకముగానుండి ఒకరితో నొకరు పోటీపడి యిచ్చినట్లు కనబడుచుండెను

వర్తకుల కర్తవ్యము

ఇట్లు కొన్ని వసూళ్లు ప్రకటింపబడినపిమ్మట శ్రీయుత గాదుల లోకేశ్వరరావుగారు యీ క్రిందితీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి

(అ) మ. ఘ. వ. మన ప్రభుత్వము వారు వర్తకుల యభివృద్ధికై దేశీయాజలను బాగుగ గ్రహించి, వానివలన లాభములను పొందుచు వర్తకాభివృద్ధి [illegible] నిర్ణయముగాను చేసికొనుటకు యీ మహాసభవారు గ్రామములోని వర్తకులను ప్రోత్సహించుచున్నారు.

(ఆ) ధర్మాదాయము క్రింద నిలువయైనట్టియు, ఆగుచుండునట్టియు ధనమును సత్రశాలలవలె ముఖ్యముగా దేశీయుల విద్యాభివృద్ధికై వ్యయపరుపవలయునని యీ మహాసభవారు రాష్ట్రములోని వర్తకసోదరులను ప్రార్థించుచున్నారు.

తీర్మానములో మొదటి భాగమును గూర్చి చెప్పుచు శ్రీయుతులు గ్రామములో వర్తకులు పోరాలపై నప్పు యధికారుల [illegible] ... సరకులను తెప్పించుచున్నారు. కాని వెంటనే పైసలిచ్చు పద్ధతిలేదు, ఇట్టిచిట్టీలను [illegible] వర్తకులవద్ద చూచియుంటినని యు, వాటి బాపతు పైకము చెల్లింపబడుట చాల యరుదైయున్నదనియు ప్రతిపాదించిరి. పిమ్మట వర్తకులు యీవిధముగా యధికారి యొక్క చిట్టీకు విమాత్రముకూడ యుపదేవసరము లేదని యు, [illegible] కాపులైనను సరకులు [illegible] —యీవిధముగ శ్రీయువుగారి ఆజ్ఞ స్పష్టముగానున్నదని చెప్పి [illegible] ప్రజాక్షేమమునకై ప్రయత్నించుచు, వర్తకస్వాతంత్ర్యము, యు [illegible] అంత [illegible]

[illegible]

... లోకేశ్వరరావుగారు తీర్మానములోని (అ) భాగమును గూర్చి ఉపన్యసించిరి. యీరాష్ట్రములో గ్రా...

ములనుండి రైతులు తమ ధాన్యములను పట్టణములకు యమ్మకమునకు తెచ్చిన ధాన్యము తెచ్చిన రైతులనుండి మహసూలుకింత, లేక బండికింత యను కొంతసొమ్ము రైతు సరకుల నేయే వర్తకులు కొందరలో అయా వర్తకులు వసూల్ చేయుదురు యీ మొత్తము అను చెల్లింపవలయునని నిర్బంధము లేదు కాని యట్లు చెల్లించనియెడల రైతునుండి ధాన్యమును వర్తకులు కొన నిరాకరింతురు గనుక రైతు చెల్లించవలసివచ్చుచున్నది తమ నివాసస్థలమగు ఓరుగల్లు వరంగల్ లో యిట్లు వసూలైన ధనము వేలకొలది అట్లు అనేకవర్తకుల వద్ద యున్నట్లు తమకు తెలియునని రామకోటేశ్వరరావుగారు చెప్పిరి ఇట్లు వసూలు చేయుచున్న మొత్తములు వర్తకులు చెప్పుచుండుటకు అదియు ధర్మాదాయమనుట కాని యిది యిప్పుడు ధర్మకార్యములకై సరిగా వినియోగింపబడుట లేదని యు తమకు బాగుగా తెలియును ఈ ధర్మాదాయము వర్తకులు వరంగల్ లో కొంతకాలము క్రిందట బతుకమ్మ [illegible] ముచేసి ధర్మాదాయద్రవ్యమునుండి ఆ యుత్సవమునకై వ్యయము ఒకటి కట్టించి కొద్దికాలము సరిగా నిర్వహింపబడెనని యు, కాని తర్వాత దానిని ఆదరణచేయబడియుండలేదని యు ఇంతకాలము జరుగుచుండు ధర్మాదాయము తమకు తెలియదని యు చెప్పిరి వర్తకులు కష్టించి పనిచేయు రైతులవద్దనుండి తీసికొన్నది యీ ధర్మాదాయము కాబట్టి దానిని యోగ్యమైన దానికుపయోగించుట యుక్తము నియు, మరియేవిధమునైనను గాక పోయినను వర్తకుల విద్యాభివృద్ధికైనను ఖర్చుపెట్టుట తగినదని యు చెప్పి రామకోటేశ్వరరావుగారు తమ యుపన్యాసమును ముగించిరి

శ్రీయుత చిన్నవ వెంకట్రామయ్య మేనేజరు గోల్కొండ పత్రిక గారు తీర్మానమును యుక్తముగా మాటలలో బలపరిచిరి

ఆటుతర్వాత శ్రీయుత వేంకటేశ్వరరావుగారు ఆ తీర్మానముపై ఉపన్యసించుచు నేను మనరాష్ట్రము వర్తకము హీనావస్థలో నున్నదని యు, వర్తకాభివృద్ధి చే రాష్ట్రసంపద వృద్ధియగునుగనుక వర్తకులు వర్తకాభివృద్ధికై యత్నించుట ధర్మమని యు, పల్లెలలో యధార్థముగా గ్రామాల లోతు కొంతవద్ద వర్తకులచే బలాత్కారముగ కూడ కొనముల పెట్టించుటయు, ఆకొనములనుండి సరకులు తెప్పించుకొని పైసలీయకుండుటయు వర్తకులు వర్తకాభివృద్ధిచేసికొనుటకు నిరుత్సాహకరములగు ఆటంకములని యు, కాబట్టియు ప్రభుత్వము వారు యీవిషయమున వర్తకులకు అధికారులవలన బాధకలుగకుండునట్లు స్పష్టములగు ఆజ్ఞలను జారీచేసిరని యు చెప్పి పిమ్మట వారు ధర్మపట్టీర యీ యుద్యోగి పన్నుచు అదిపన్ను వసూలవలెనున్నదని యు, కాబట్టి దానిని అధమపక్షము వర్తకవిద్యకైనను ఖర్చుపెట్టుట న్యాయమని యు చెప్పిరి

తర్వాత వనం నరసింహారావుగారు ఉపన్యసించిరి వీరు ధర్మాదాయమును గూర్చియే చెప్పిరి కొందరు ప్రదేశములలో వారు కష్టపడు రైతులనుండి పన్నువలె వసూలు చేయబడిన ధర్మాదాయము అల్లుండ్ల కోడండ్లు మొదలగు వర్తకుల సొంతవ్యయములకై వినియోగింపబడుట అక్రమమని చెప్పి ముగించిరి

అటుపిమ్మట రయ్యతు పత్రికాధిపతులగు శ్రీయుత నరసింగరావుగారు మాట్లాడుటకు ఉపన్యాసవేదిక నెక్కగా నే అకస్మాత్తుగా యెవరో ఒకరో మూకి వనం నరసింహారావు గారి వచనములపయి ఉద్రేకము జెంది యిమోయోక్షం నేను ఒకనిమిషములో మరియాద్రుగుగ్గు [illegible] ధర్మాదాయము వసూలు చేయుట ఒకగొప్ప దోషముగా మహాసభలో ప్రకటింపబడుచున్నదని కోపముజెంది మొదటివానితో [illegible] ఇదియేమో యని సభికులు గుసగుసలుచేయుచు లేచినిలబడి చూచుచుండగా, కొంతవరకు గందరగోళముయ్యెను శ్రీయుత బూర్గుల రామకిషన్‌రావుగారు నతనిని ఉపన్యాసవేదిక నెక్కి వనం నరసింహారావుగారు చెప్పిన దానిలో తప్పేమిగానిలేదని యు, విషయము తెలియక పలుకుటచే మనకు అవకాశము గల్గినదేమోయని యు వనం నరసింహారావుగారి వాక్యములు వర్తకులయెడ యెట్టి దురభిప్రాయము గాని లేదని యు చెప్పినతర్వాత ఇద్దరు శాంతించెను.

అంతట రయ్యతుపత్రికాధిపతులు ఉత్సాహముతో తమ యుపన్యాసమును చెప్పిరి.

ఆటుతర్వాత అధ్యక్షులు తీర్మానముపయి మహాసభవారి అభిప్రాయము కోరిరి. తీర్మానము బహుజనాభిప్రాయముచే నామోదింపబడెను.

పిమ్మట వందేమాతరము బాలికల సంఘముతో సభలో తిరిగి వసూలుచేసిన పయిపల మొత్తము తెలుపబడెను.

మునిస్పలుదస్యాయస్థానము, రిజిస్ట్రేషను కార్యాలయము

అటుతర్వాత యీ క్రింది తీర్మానము అధ్యక్షపీఠము నుండి ప్రతిపాదింపబడి యేకగ్రీవముగా మహాసభవారిచే నామోదింపబడెను

పల్లెలందు ప్రజలకు ముఖ్యముగా సంబంధించినవైనట్టి మునిస్పలు న్యాయస్థానమువంటియు, రిజిస్ట్రేషను కార్యాలయములు [illegible] ప్రజాభాషలో వ్యవహారములు జరుపుట జనులకు అనుకూలముగానుండగలదని యీ మహాసభవారు సూచించుచున్నారు.

అంతటితో ఈ రోజు కు దయను సమావేశము ముగించబడెను మరల సాయంకాలము సభగూడునట్లు ప్రకటింపబడెను

ఖమ్మం, ౧౦-౩-౧౩౪౪

(సాయంకాలము)

నేడు సాయంకాలము స్త్రీల సభ ముగిసినతర్వాత సూమారు ౭ గంటలకు మరల మహాసభ వారు సమావేశమైరి అధ్యక్షులు పీఠమధిష్టించినపిమ్మట మం. శ్రీ. పగడాల లోకేశ్వరరావు గారు (ఆంధ్రజనకేంద్రసంఘ ప్రచారకుడు) ఉపన్యాసవేదిక నెక్కి "దయాభూదర గోపాల" ను కీర్తనను హిందీ కీర్తనను పాడిరి పిమ్మట బొగంటి భాస్కర లింగాధ్యుల వారు మహాసభను గురించి కొన్ని పద్యములను కర్ణామృతముగ జదువ సభవారు చాలసంతోషించిరి అటుపిమ్మట అల్లూరు రాజేశ్వరరావుగారు గ్రంథాలయోద్యమమును గురించి కావ్యముల గుపద్యములచదివి సభవారిని సానందాబ్ధిలో ముంచిరి

తర్వాత శ్రీయుత మాడపాటి హనుమంతరావుగారు సెలవు గ్రాములుగవచ్చిన మరికొన్ని సందేశములను వినిపించి యీ సభవిషయమై అందరికిని యెట్టి సానుభూతిగలదో యా సందేశములు తెల్పుటను చాటిరి

గృహ పరిశ్రమలు

అంతట అధ్యక్షులు యీ క్రింది తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి —

గృహపరిశ్రమల పునరుద్ధరించుటకై ప్రభుత్వము వారు చేయుచున్న కృషిని యీసభవారు శ్లాఘించుచు నగరమున మహోదారముగ స్థాపింపబడిన గృహపరిశ్రమాలయమువలన కనుబంధముగ స్త్రీలకొరకు నెలకొల్పుట చాల నుపయోగకరముగా నుండునని యు, యీప్రయత్నములను జిల్లాల మార్గమున గ్రామములవరకు వ్యాపింపజేయుట అవసరమని యు వినయపూర్వకముగా సూచించుచు, మనరాష్ట్రమున సిద్ధపరుపబడిన వస్తువులనే వెలహెచ్చుగానైనను ఇచ్చి కొనిమహాఘనత వహించిన ప్రభువుగారి సందేశము ననుసరించుచు ముఖ్య పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించవలయునని దేశీయులను నీ మహాసభ వారు ప్రార్థించుచున్నారు

ప్రభుత్వము వారు చిన్నచిన్న పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించు నుద్దేశముతో ప్రచారమునకు తోడ్పడునట్లు గృహపరిశ్రమాలయము నొకటి హైదరాబాదునగరములో స్థాపించియున్నారు ఈ ప్రచారము, పరిగ్రామములలో జరుగుట ముఖ్యము ఏలయనగ సంవత్సరములో ఎక్కువకాలము ఎటువంటిపని గానిలేక నష్టపడువది గ్రామజనులు కాబట్టి గ్రామములలో గృహపరిశ్రమలను గూర్చి మంచి ప్రయత్నము జరిగినచో అపనిలేని వారందరికి పనిలభించును: కాబట్టి హైదరాబాదులోనే కాక జిల్లాలలోను గృహపరిశ్రమాలయములను స్థాపించుట అవసరము అని అధ్యక్షులవారు తీర్మానముపయి ఉపన్యసించుచు చెప్పిరి

తీర్మానమేకగ్రీవముగ నామోదింపబడెను

గ్రామ పునర్నిర్మాణము

అంతట రయ్యతుపత్రికాధిపతులగు శ్రీయుత నరసింగరావుగారు యీ క్రిందితీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి

గ్రామపునర్నిర్మాణమునకై ప్రభుత్వము వారు చేయుచున్న ప్రయత్నములకు కృతజ్ఞతను ప్రకటించుచు గ్రామ సారిశుద్ధ్యము, వైద్యసహాయము, వ్యవసాయమువంటి వ్యాపారవిద్య మొదలగు సర్వవిషయములను బాగుపరచుటకై గ్రామపంచాయితీలను స్థాపించుటకు ప్రభుత్వమువారిని యీమహాసభవారు వేడుకొనుచున్నారు.

దానిపయి ఉత్సాహముతో ఉపన్యసించుచు మనరాష్ట్రమును అమెరికా మొదలగు అభివృద్ధియందున్న దేశములతో పోల్చి భేదమువివరించిరి. అమెరికా మొదలగు అపాశ్చాత్యదేశాల లో గ్రామములవరకు కూడ మోటారు రోడ్లు వ్యాపించినవని యు, రేడియో, టెలిఫోను టెలిగ్రాఫు, తపాలా మొదలగు నవీన నాగరికతాలక్షణములన్ని ఆ గ్రామములలో కూడ వచ్చినవని యు, ఈఅభివృద్ధి అంతయు గ్రామముల వ్యవహారములు పంచాయితీలకు అప్పగింపబడినందువలననే జరిగినదని యు. మనరాష్ట్రములో గ్రామములలోని జనులకు అట్టివిద్యా సమే లేదని యు.— కాబట్టి గ్రామపంచాయితీలు గ్రామజనుల అభివృద్ధిలోను తద్వారా రాష్ట్రాభివృద్ధిలోను యెంతవరకు చేయునో స్పష్టముగనుక మహాసభవారు తీర్మానమును ఆమోదించవలసినదని యు చెప్పిరి.

కే. నారాయణరావు గారు తీర్మానమును బలపరచిరి. గవ్వా అప్పరెడ్డి గారు బలపరచిన తర్వాత తీర్మానమేకగ్రీవముగ నామోదింపబడె

పురపాలక సంఘములు

అంతట శ్రీయుత రామకోటేశ్వరరావు గారు యీ క్రింది తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి.

మ. ఘ. వ. ప్రభుత్వము వారు రాజధానీనగరమున ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులుగల పురపాలక సంఘము నేర్పరచినందుకు యీమహాసభవారు ప్రభుత్వమువారికి కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ నర్పించుచు, జిల్లాలలోని పురపాలక సంఘములలోను, లోకల్ బోర్డు కమిటీలలోను ఎన్నికల పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టుటకై ప్రార్థించుచున్నారు.

తీర్మానమును ఉపన్యసించుచు రామకోటేశ్వరరావుగారు ఇట్లు చెప్పిరి:— పురపాలక సంఘములనేమి లోకల్బోర్డులనేమి బహుళముగా నిర్వచించిరి. తాను వరంగల్లు పురపాలక సంఘములో సభ్యుడననియు అసంగతి యొవరికిని తెలియకయుండెనన్యుననియు, కారణమేమనగా తాను ప్రజలచే యెన్నుకొనబడి యుండలేదనియు, తనను ప్రభుత్వము వారు నియోజించినారనియు, అనుటతో చెప్పటయెంతయు యేదో ప్రజాసేవను తాను పురపాలక సంఘము ద్వారా చేసియుండెననియు, తానేమి చేసినదియు ప్రజలకు తెలియకయుండెనన్యుననియు, తాను ప్రజలకు జవాబు చెప్పవలసిన బాధ్యతయు తనకులేదనియు,—యిట్టి పరిస్థితులను, అనగా ప్రజలకును పురపాలక సంఘసభ్యులకును గల యీదూరమును తగ్గించి, ఆసభ్యులను ప్రజలకు బాధ్యులనుగ జేయుటయే తీర్మానముయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యమనియు చెప్పెను. పెద్ద పెద్ద నగరములలోని పౌరులచే యెన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులు ఒక సంఘమై అప్రతిహతముగా వారి కార్యములను నిర్వహించునపుడు ఆసంఘము నిజమైన ప్రజాప్రతినిధులతో చేర్పడిన పురపాలక సంఘమగును. జిల్లాలలో యీ పాయకు [illegible] వసూలు చేయబడు నదే లోకల్బోర్డు ఈ ద్రవ్యముతో జిల్లాలలో ఆరోగ్యాదికములు [illegible] చేయబడును ప్రస్తుతము వీటి విచారణాధికారులు పీఠాధికారులచే నియోజించబడిన వారై యున్నారు అందువలన యీతీర్మానముకోరునదేమనగా యీ జిల్లాలలోని లోకల్బోర్డులలో కూడా యెన్నికల ద్వారా యేర్పడిన ప్రతినిధులుండునట్లు ప్రభుత్వము వారేర్పాటు చేయవలెను.

క్రమక్రమముగా ఇట్టి ప్రజాపాలన పద్ధతిని మన రాష్ట్రమందు ప్రవేశపెట్టవలెననియు మాకు విప్రభువుగారి యొక్క పరమోద్దేశ్యమనియు, వెంటనే ప్రవేశపెట్టినచో అర్హతలేనివారందరు చేరి నష్టము కలుగజేయుదురేమోయని ప్రభుత్వము వారి భయమనియు, కాబట్టి క్రమక్రమముగా ప్రవేశపెట్టవలెననియే మొదట ప్రధాన నగరమగు హైదరాబాదులో బల్దియాలో యెన్నికల పద్ధతిని కానించినారనియు, ఆ పద్ధతిని జిల్లాలలో కూడా ప్రవేశపెట్టుటకు తీర్మానము కోరుచున్నదనియు చెప్పిరి. ఇంక యిటువంటి యెన్నికల పద్ధతి కావలెను! పురపాలక సంఘములలో సభ్యులెంతమంది యుండవలెను, అందులో అధికారులెంతమంది యుండవలెను. ఇవి మొదలగు విషయములపై యిదివరకే న్యాయవాదులు నివేదిక నంపిరనియు, ప్రభుత్వమువారు దానిని యీ తీర్మానముతో విచారించి యెట్టి పని అధిక సంఖ్యాకులు ప్రజలచే యెన్నుకొనబడినవారు సభ్యులుగనుండు నట్టి పురపాలక సంఘములలోను, లోకల్బోర్డులలోను ప్రవేశపెట్టవలెననియు చెప్పి రామకోటేశ్వరరావుగారు తమ యుపన్యాసమును ముగించిరి

శ్రీయుత కొండా వెంకటరంగారెడ్డిగారు ఉర్దూలోను మాయినేపల్లి వెంకట్రామారావుగారు తెలుగులోను తీర్మానమును బలపరిచిరి వెంకట్రామారావుగారు ఉపన్యసించుచు మనపుస్తకములను విచారించుకొనుటకు మనము పంపిన ప్రతినిధులులేని పురపాలక సంఘములు, లోకల్బోర్డులు మనకేమి మేలుచేయగలవు! అని చెప్పిరి.

తీర్మానము బహుజనాభిప్రాయముచే ఆమోదింపబడెను.

మగ్గం పన్ను

అంతట శ్రీయుత మందుముల రామచంద్రరావుగారీ క్రిందితీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి.—

జాగీర్దు గ్రామములలో కొన్ని చోట్ల ఇప్పటికిని మహాతరిఫాపన్ను పద్మశాలీయుల నుండి వసూలగుచున్నందున ఈ మహాసభవారు తమవిచారమును తెల్పుచు మన ప్రభుత్వము వారి యథార్థపద్ధతి ననుసరించి, జాగీర్దారులను ఈపన్నును అపవేసి [illegible] బాధపడుచున్న నేతపనివారియెడ న్యాయమును ప్రసాదించుటకై యీమహాసభవారు రాష్ట్రములోని జాగీర్దారులను ప్రార్థించుచున్నారు.

శ్రీయుత పాపయ్యగారు బలపరచినపిమ్మట తీర్మానము బహుజనాభిప్రాయముతో నామోదింపబడెను,

దేవాలయముల పాలనావిధానము

తర్వాత శ్రీయుత లక్ష్మీకాంతరావుగారు యీక్రింది తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి

రాష్ట్రములోని పెద్ద దేవాలయముల పాలనమునకై ప్రజల కమిటీల నేర్పరచుచున్న ప్రభుత్వపద్ధతిని మహాసభవారు ప్రశంసించుచు, నీపద్ధతిని వ్యాపింపజేయ ప్రార్థించుచున్నారు.

శ్రీయుత శేషాద్రిరావుగారు బలపరచిరి. వారుపన్యసించుచు యీ రాష్ట్రమందలి అనేక దేవాలయముల అగ్రహారాలు మాన్యములు యివ్వబడియున్నవనియు వీటిమూలమున వచ్చెడి ఆదాయమును మూడుగ భాగించి ఒక భాగమును దేవాలయపరిస్థితులను ఆనగాయాత్రికులకు సౌకర్యములు మొదలగువాటిని బాగుచేయుటకును, ఒక భాగము దేవునికి జరుగు ఉత్సవాదికముల కై యిట్లు [illegible] యుపయోగింపవలెనని సంస్కర్తలగువారి [illegible] దనియు, కొన్నియెడల దేవాదాయమంతయు అర్చకులయొక్కయు, దేవాలయనిర్వాహకులయొక్కయు భోగముల కైఖర్చు

అగుచున్నదనియు కాబట్టి సర్కారువారి జోక్యము అవసరమనియు చెప్పిరి.

మాయినేపల్లి రామనరసింహారావుగారు తెలుగులోను వెంకటచలం గుప్తగారు ఉర్దూలోను తీర్మానమును బలపరచుచు నుపన్యసించిన పిమ్మట అధికబహుజనాభిప్రాయముచే నామోదింపబడెను

తర్వాత సభచాలించబడెను

ఖమ్మం, ౧౧-౨-౧౯౩౬

(రెండవ రోజు)

ఉదయమహాసభ నేటుప్రకారము ౯-గంటలకు ప్రారంభమయ్యెను, హైదరాబాదు నగరములోని సుల్తాను బజారు బాలికా పాఠశాలలో విద్యార్థినులగు ముగ్గురు బాలికలు ప్రార్థన గావించిరి. తర్వాత గంగులాయి రెడ్డిగారు సభను సంబోధించి ప్రబోధించుకొన్ని పద్యములను చదివిరి, దీనితర్వాత అధ్యక్షులు యింకను పద్యములను చదువవలసినదని యాపద్యములను చదువవలసినదని చెప్పిరి. మరియుగ్గురు పద్యములను చదివిరి

ఆంధ్రమాతలు

తర్వాత యొకమహిళ, ఆంధ్రమాతల, ప్రచారమును గురించి యుపన్యాసవేదిక పై నెక్కిరి ఆ ఆంధ్రమాతలచే అందుబాటు వ్యాధులు పోవుననియు, ఖమ్మములో యీఅంటువ్యాధులు విశేషముగానున్నవని [illegible] విశేషముగా నాగరికతను సంతోషముతో అచటికివచ్చితిననియు, కొందరేమి ఆ మాతలు వచ్చి నంత్వయము లేదా హైదరాబాదు నగరములో సుల్తానుబజారులో ఆంధ్రమహిళలు [illegible] చెప్పిరి. యీ ఫౌను [illegible] వేదిక [illegible] యధికారులతో [illegible] విల్లా [illegible] చుచుండెను. సభయంతయు యట్టి పాసములతో [illegible] సభలో నుండెను మొదట యీ మాతలు నిజముగా యేవో సుఖవ్యాధులను పోగొట్టుదురని తలచిరి. దానికి తగినట్లు [illegible] కొందరు [illegible] మాతలను చుచుచుండెను. ఇదంతయు చూచి నిజముగా మాతలేనను కొంటిమి. ఖమ్మంలో యీరోగాలు యెక్కువ [illegible] మాటలతో [illegible] వాస్తవము తెలిసి మందు [illegible] ఆశ్చర్యపడిరి.

ప్రజాహితసంస్థల లెక్కల ప్రకటనము

తర్వాత అధ్యక్షపీఠమునుండి యీక్రిందితీర్మానము ప్రతిపాదింపబడెను.

ప్రజాహితసంస్థల నిర్వహించువ్యక్తులును, సంఘములును, వారివారి యాయ వ్యయముల లెక్కలను ప్రకటించుట ఆరోగ్యమునకు ప్రజాహితజీవనమునకు బలపరచుటకు అత్యవసరమని యీమహాసభవారు ప్రజాసంస్థల కార్యనిర్వాహకులను హెచ్చరించుచున్నారు (అధ్యక్షపీఠమునుండి)

శ్రీయుత రామకోటేశ్వరరావుగారు దానిని బలపరచుచు నుపన్యసించిరి, ప్రజలవద్దనుండి ద్రవ్యమును ఒకచోట చేర్చి ప్రజోపయోగమునకు తలచబడు ఏపని నైనను చేయుటకు వ్యయము చేయుచున్నచో ఆపనియందు పనిచేయువారు కలిసి యేర్పడిన సంఘము ఒక ప్రజాహితసంస్థయగునని యుపన్యాసకులు చెప్పిరి. తామిచ్చిన ద్రవ్యము మంచి కార్యములకు తీసికొనబడెను, గదా! అది బాగుగా వినియోగింపబడుచున్నదా లేదాయని కనుగొనుట ద్రవ్యదాతలకందరికి ముఖ్యము, విధి. ఎప్పటికప్పుడు లెక్కలను గమనించవలెను [illegible] సంఘములకు కొందరు వ్యక్తులనుండి ద్రవ్యమును దుర్వ్యయము చేయుటకు సందర్భమగును. ఇట్టిదుర్వ్యయము చేయబడుచున్నది కొంతకాలము దాగును! యెప్పుడో బయటపడును, అది తెలిసినతర్వాత ప్రజలకు ఆసంస్థమీద నమ్మకము పోవుటయేగాక యింకొక ప్రజాహితసంస్థకును ద్రవ్యమిచ్చుటకు కొందరు [illegible] మే ప్రజలను బాధించుచుండును. ఇట్లు ఆ [illegible] ప్రజాహితసంస్థలోని వారందరును నమ్మకముగా న్యాయముగా పనిచేయుచుండినను మొదట చెడినసంఘముచే ప్రజాదృష్టిలో బద్నాం చేయబడినవారగుదురు. కాబట్టి ప్రజాహితసంస్థలు తమ ఆదాయవ్యయముల లెక్కలను ప్రకటించి ప్రజల విశ్వాసమును నిల్పుకొనుట ప్రజాహితజీవనమును బలపరచుటకు అత్యవసరమని తెలిపినది. ఈ ప్రస్తుతతీర్మానమును ప్రత్యేకముగ యీ ఆంధ్రమహాసభవారు చేయుటెందులకు? ఎందుకనగా యీ ఆంధ్రమహాసభ [illegible] విజ్ఞానాభివృద్ధులకు [illegible] బంధించినది కాబట్టి యింతమంది ఆంధ్రులలో ద్రవ్యము వసూలుచేసి పనిచేయు ప్రజాహితసంస్థలు, వ్యక్తులు సరిగా ప్రవర్తించునట్లు చూచుట యీ మహాసభవారి కర్తవ్యము కాబట్టి యీతీర్మానము శీఘ్రముగ నామోదింతురు గాక యని రామకోటేశ్వరరావుగారు తమయుపన్యాసము ముగించిరి.

తీర్మానము శీఘ్రముగ నామోదింపబడెను.

ఆయుర్వేద వైద్యము

అటుపిమ్మట శ్రీమాన్ రామానుజస్వామిగారు యీక్రిందితీర్మానము నుపపాదించిరి.

ద్వితీయమహాసభవారి ౧౦వ తీర్మానము ననుసరించి హైదరాబాదునగరముని ఆయుర్వేద వైద్యప్రముఖులు నిజామాయుర్వేద వైద్యసంఘము యాజమాన్యమున వైద్యశాలను, పాఠశాలను; రసాయనశాలను Inpatient Ward స్థాపించినందుకు మహాసభవారు వారిని అభినందించుచు దానికి తగువిధము ససహాయము చేయవలయునని ప్రభుత్వము వారిని కోరుచున్నారు.

తీర్మానముపై నుపన్యసించుచువారు [illegible] గను పోగొట్టుట [illegible] [illegible] జాతియవైద్యము [illegible] వారికే [illegible] వైద్యుల్లు ప్రా [illegible] [illegible] దనియు, [illegible] [illegible] ఉద్ధరింపజాలవని తెలచినవారేయు [illegible] వైద్యసంఘము [illegible] సంఘము హైదరాబాదులో యేర్పరచబడినదనియు యీసంఘముయాజమాన్యమున వైద్యశాలయొకటియు, ఆయుర్వేద కోర్సుకు మొదలగు పరీక్షలకు విద్యార్థులను తయారుచేయుటకై పాఠశాలయొకటియు వస్తుగుణతత్వపరిశోధనకై రసాయనశాల యొకటియు నిర్వహింపబడుచున్నవనియు శిల్పాంధోవ్యవమునిమిత్తమై శ్రీయుతరాజాగారు జగిర్దారు యిచ్చిరి [illegible] సంస్థకు ప్రభుత్వమువారును ప్రజలును విశేషముగా సహాయము చేయవలెననియు చెప్పిరి.

తీర్మానమును శ్రీయుత వెంకటనారాయణరావుగారు బలపరచిరి నరసింహారావుగారు ఉపన్యాసమివ్వక ఆమోదించవలసినదని మాత్రము కోరిరి.

తీర్మానమా మోదింపబడెను

మద్యపాన నిరసనము

తర్వాత శ్రీయుత [illegible] రావుగారు యీక్రిందితీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి.

తెలంగాణా జిల్లాను సర్వవిధముల పీల్చి పిప్పిచేయుచున్న మద్యపానవ్యసనమును మహాసభవారు గర్హించుచు ఆదుర్వ్యసనము నిర్మూలము చేయుటకు దేశీయులకు ముఖ్యముగా విద్యాధికవర్గమును వేడుకొనుచున్నారు!

తీర్మానముపై నారదిప్రసయుపన్యాసము హాస్యరసాతిరేకమై [illegible] యధికముగ నాకర్షించెను. యింతకు యిండే యువ్యక్తినుతీర్మానము పయిదిన్నో యుపన్యాసమిచ్చుటకు [illegible] కాకయులేదనియు సభాకార్యక్రమములో జరుగవలసినది యధికముగ నుండుటచేతను, వాడేప్పుడు కావలెనియు [illegible] చేకను వుపన్యాసమిత్తునని యనుకొనలేదనియు హాస్యరసంచేసి యుండెను యీ హాస్యరసకుడు [illegible] శ్రీయుత శ్యామరావుగారు యెన్నిక [illegible] దండెత్తుదారు యనియు వారు విలకొట్టుచున్న దనియు, [illegible] వాయి [illegible] చిరుతరిగ [illegible] ప్రారంభించిరి పిమ్మట మద్యపానము [illegible] తిరస్కరించియున్నారనియు, యింతయును దానివంగీకరించుట లేదనియు చెప్పెను. దినమంతయు కష్టించినవారు అలసటపోవుటకై మద్యపానముచేతురు నాదమును ఖండించుచు మానవులందరు కష్టించుచున్నరనియు, అట్టివారెల్లరు మద్యము పాటనో దవద్దుతేగాని మానిని [illegible] ననియు కొండనుమనుష్యులు పశువులకంటెను హీనులనియు చెప్పి యెన్ను, గుఱ్ఱము, మొ॥ మద్యమును నోటిలో తెచ్చిన వారు మూలనెట్లు ఆప్పనో తెలియజేయుట యులను ప్రదర్శించిరి. తర్వాత త్రాగినవాడు చేయునక్కర్మలను ఆయనవల్ల పోలీసువారిచే అతనికికలుగు కష్టనష్టములను తెలుపుపటములను ప్రదర్శించుచు శ్రీయుత శ్యామరావుగారు, త్రాగుడుటల వారుగల వారు మూడు తరగతులు ఉన్నవనియు విద్యావంతులై సర్వమును తెలిసి త్రాగుట గౌరవములేని ఒకపాతు అనియెంచి త్రాగువారికి తానేమియు చెప్పుచుండలేదనియు, వారికి ఒకరు చెప్పవలసినపనియేలేదనియు తాను చెప్పునదంతయు మొదటి రెండుతరగతులకుగాక మూడవతరగతి వారికేననియు చెప్పెను. అందరిని కడుపుబ్బనవ్వునట్లుచేసిరి తుద తాను చెప్పినమాటలనువిని తలలూపినట్లు యూవి, ఆచరణను మాత్రము సంస్కరించుకొనకుండి తప్పించుకొనకుండుదురుగాక అని సభవారిని ప్రార్థించి శ్యామరావుగారు వేదిక దిగిపోయిరి. [illegible] చప్పట్లు

పిమ్మట శ్రీయుత అనగే రామస్వామిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు తాను పెకండుస్థానముననైనని చెప్పుచు ఒకప్పుడు తాను మద్యపానము చేసి పడినఅవస్థనువర్ణించి, యిప్పటికిగాని త్రాగువారికి యిట్టిఅవస్థలే సంభవించును గాన త్రాగుడు పనికిరాదనిరి

తర్వాత నరేంద్రజీ గారును, లక్ష్మీకాంతరావుగారును శతావధాని వెంకటనరసింహాచారి గారును, కాశీనాథ్ రావు బి.ఏ.బి.ఎల్ గారును, శ్రీయుత పురుషోత్తమదాసు [illegible] గారును, శ్రీమతి లక్ష్మీబాయమ్మగారును ఆ దేతీర్మానమును బలపరచుచు నుపన్యసించిరి. కాశీకృష్ణారావుగారు వుపన్యసించుచు తానుమహారాష్ట్రుడైనను ఆంధ్రమాతకుబిడ్డను కాబట్టి ఆంధ్రమహాసభలో తెనుగుమాటలాడి సనివచ్చి నినిరి.

[౭ వ పేజీ చూడుడు]

గోలకొండ పత్రిక

శ్రీభావనామ సం॥ మార్గశిర శు॥ ౧౫

గురువారము

తృతీయాంధ్ర మహాసభ

౧

ఈసారి ఖమ్మమునందు జరిగిన మనరాష్ట్రపు తృతీయాంధ్ర మహాసభ విషయములో కల్పించబడిన కొన్ని పరిస్థితులు నిర్వాహకులగు నాయకులకును, మన ఆంధ్రుల సర్వతోముఖాభివృద్ధియే ముఖ్యోద్దేశ్యముగాగల యీ ఆంధ్రమహాసభల యందు అభిమానాదరములుగలవారికిని కొంత మనస్తాపమునకు కారణములైనవనుటకు చింతిల్లవలసియున్నది. మొదట మహోత్సాహముతో మహాసభలో చర్చించదలచి చిత్తుతీర్మానముల పట్టికలో చేర్చబడినట్టియు, నేడు భరతఖండము లోనంతటను గొప్పవిద్యాధికులచే భారతీయులందరి సాంఘికాభివృద్ధికి అత్యవసరములని తలచబడువిషయములు గల్గినట్టియు రెండుమూడు తీర్మానములు మహాసభవారియెదుట చర్చకురాలేదు, ప్రవేశపెట్టబడను కూడ లేదు.

మొదట యెవరుకాని యీతీర్మానములందలివిషయములు మహాసభవారికి— ఆమోదార్హములుగాకపోయిన పోనిమ్ము—అధమపక్షము ఆలోచించదగినవి అనితలచి మహాసభానిర్వాహకులకు తెలిపియుండిననేగాని, అవి చిత్తుతీర్మానములపట్టికలోకి యెక్కియుండజాలవు. అట్టివారు తర్వాత తమఅభిప్రాయమును మార్చుకొని, సదరు తీర్మానములు మహాసభలో ప్రవేశపెట్టుటకుకూడ తగనివను అభిప్రాయమునకు వచ్చిరా? లేక తీర్మానములను ఉపపాదింపదలచినవారికి బలపరచువారు చిక్కకపోయిరా? ఈ రెండు వికల్పములలును సదరు తీర్మానములు మహాసభలో ప్రవేశపెట్టబడకుండుటకు కారణములు అనిపించునంత చపలచిత్తులు మనమధ్యలేరనియే మావిశ్వాసము. మఱి యితరకారణ మేమి?

ఇట్లు విషయమును త్రవ్వుటవల్ల సంతాపకరములగు రహస్యములు బయటపడునేమో? సనాతనులను వారి యాందోళనచే పైజెప్పబడిన తీర్మానములు మహాసభలో ప్రవేశపెట్టబడలేదని జనులందరు నాడుకొనుచున్నారు. తీర్మానములలోని విషయములు యిష్టముకానివారు యెవరో మహాసభలోనికివచ్చి ప్రతికూలవాదముచేసితమ అభిప్రాయములను మహాసభాజనులకందరికి వెల్లడిచేసి, తీర్మానముల నోడించుటకు యెందుకు పూనుకొనలేదు? మహాసభా నిర్వాహకులు నిస్సంశయముగ ప్రతికూలవాదములను, తమకిష్టముకాకున్నను గౌరవించువారేనే! నిజముగా ఆ తీర్మానములు కూడనివని నిరూపించదలచినవారు అడిగినచో, వారివాదములు సభలోజనులందరికిని స్పష్టముచేయుటకు అవకాశము లభించియుండునే! ప్రతికూలురు సదరు తీర్మానములను మహాసభలో ప్రవేశపెట్టనీయవద్దని మహాసభా నిర్వాహకులను బలవంతముచేసిరా? బలవంతముచేసిననూ తీర్మానములను ప్రవేశపెట్టదలచినవారుగాని సభానిర్వాహకులుగాని అట్టిదానికి లొంగియుందురా? ఇట్లే ఎవరో కొందరు కొందరువచ్చి తమకీతీర్మానము యిష్టముకాదు, యిది ప్రవేశపెట్టవద్దు, అది ప్రవేశపెట్టవద్దుఅని అడిగినచో అట్టి ప్రతివారిమాటను మహాసభానిర్వాహకులుగాని, తీర్మానములను ప్రవేశపెట్ట దలచువారుగాని పాటింతురని మేమునమ్మజాలము. తీర్మానములు ప్రవేశపెట్టబడియేయుండును. ప్రతికూలురు గౌరవముకలవారైనచో తమ వాదమును స్పష్టపరచిరో నీచులైనచో తుంటరితనముచేసియో తమ ప్రాతికూల్యము దెల్పియేయుందురు. తుంటరితనమునకు భయపడి మహాసభా నిర్వాహకులు తీర్మానప్రవేశమును మానుకొనియుండరు. తుంటరితనము జర్గునేమోయను భయమున్నపుడు ముందుగానే అట్టిదిజరుగకుండ ప్రభుత్వాధికారులరక్షణము కోరబడియుండును. రాజభక్తియు ప్రభుత్వాజ్ఞలయందు విధేయతయు ప్రకృతిగాగల మనరాష్ట్రీయులలో ప్రభుత్వాధికారుల ఆజ్ఞకు విరుద్ధముగా తుంటరితనమును శరణువేడువారు లేనేలేరని మావిశ్వాసము.

ఇంతదూరము విచారించగా యిపుడు వ్యాపించియున్న జనశ్రుతిలో బలములేకుండదు అని ఊహించవలసివచ్చునేమో? కొందరు మొదట తమఖమ్మముపురములో మహాసభయే జరుగకూడదని తాలూక్దారు సాహెబు మొదలగు అధికారులకు దరఖాస్తులను పంపుకొనిరనియు, ఆదరఖాస్తులు త్రోసివేయబడిన పిమ్మట చిత్తుతీర్మానములలోని నిమ్నజాత్యుద్ధరణము, వివాహసంస్కరణము, సాత్విక పూజావిధానములనుగూర్చిన తీర్మానములను మహాసభలో ప్రవేశపెట్టబడకుండునట్లు చేయవలెనని అధికారులవద్ద మొఱపెట్టుకొనిరనియు, అటుపైన అధికారులే ఆతీర్మానములను మహాసభలో ప్రవేశపెట్టనీయవద్దని మహాసభా నిర్వాహకులకు సలహానిచ్చిరనియు ఇట్లు ప్రభుత్వాధికారి సలహాయగుటచే ఆతీర్మానములు ప్రవేశపెట్టనీయబడలేదనియు వదంతిగానున్నది. ఈచెప్పబడిన తీర్మానములలో యే ప్రభుత్వాధికారులకైననేమి, లేక అసలుప్రభుత్వమువారికైననేమి అనిష్టములైనవిషయములున్నట్లు మేమనుకొనము మఱి యెందుకు తీర్మానములప్రవేశము అధికారులకు యిష్టముకాలేదు. తీర్మానములు ప్రవేశపెట్టబడినచో అవియిష్టముకానివారలుగలభాచేయుదురేమో, అందువల్ల శాంతికి భంగము గల్గునేమోయని అధికారుల అనుమానమైయుండినచో, అదియు నిరాధారమేయని మాయభిప్రాయము. మేమింతకుముందే చెప్పినట్లు అధికారులయాజ్ఞకు వ్యతిరేకించి గలభాచేయుప్రకృతి మనరాష్ట్రమువారికిలేదు, అందులోను గౌరవముగల మనరాష్ట్రసనాతనులకు అంతకుముందేలేదు. పోనీ, ఒకవేళ గలభా జరుగనేజరుగవచ్చునని వాదమునకై ఒప్పుకొందము. అట్టిస్థితిలో సనాతనులకేగానీ మరియెవరికేగానీ గలభాచేయనీయకుండ తగినభయముపెట్టుటకు మన ప్రభుత్వాధికారులవద్ద శక్తి లేదా? ప్రవేశపెట్టరాదనబడిన తీర్మానములలో ప్రభుత్వమునకుగాని, న్యాయదృష్టికిగాని, ప్రజాహితదృష్టికిగాని విరుద్ధమైన విషయములు లేవుగదా? హిందూమతమునకు విరుద్ధములైనవిషయము లున్నవనియు, అందువల్ల తీర్మానములు ధర్మవిరుద్ధములనియు వాదమా? అట్లైనచో తీర్మానములు హిందూమతవిరుద్ధములుకావనియు, అందువల్ల ధర్మసమ్మతములేయనియు వాదించు హిందువులే యెక్కువమందియున్నారు. ఇట్లుహిందువులలోనే రెండు భిన్నాభిప్రాయము లున్నపుడు దాని పరిష్కారమునకై శాంతముగా మహాసభవారు ఆలోచించుటకు అధికారులు తోడ్పడకపోయిరా? ఇప్పుడు అధికారులు తీర్మానములు ప్రవేశపెట్టబడరాదనువారి పక్షమును సమర్థించినట్లగపడుటచే అధికారుల అధికారదౌర్బల్యమో లేక పక్షపాతమో ఊహింపబడుటకు అవకాశమేర్పడినదేమోయని సంశయముకలుగవచ్చును.

కాని, ఇటీవలనే మనరాష్ట్రమునకంతటికిని సంబంధించిన శాసనసభవారిచే ఆమోదింపబడిన వితంతూద్వాహ శాసనముకంటె సూచితతీర్మానములు సనాతనుల భావములకు యెక్కువఅనిష్టముగు పరివర్తనను కోరుచున్నవా! సనాతనులకు వితంతూద్వాహముకంటె యెక్కువకోపము గల్గించునట్టిది యింకొకటి యుండునా? సనాతనులభావములకు కోపముకల్గునేమో యనుభయముచే సంఘసంస్కరణాలను గూర్చినచర్చలను జరుగనీయరాదనుటయే మ. ఘ. వ. ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమైనచో, రాష్ట్రీయ శాసనసభలో వితంతూద్వాహమునుగూర్చిన చిత్తుశాసనముపై చర్చనుజరుగనిచ్చియుందురా? జరుగనిచ్చియుండరు. ఇట్లు ప్రభుత్వమువారు సాంఘిక విషయములలో తటస్థులు అని తేలినది. కాబట్టి ప్రభుత్వాధికారులను ఈ విషయములలో సంశయించుట కెట్టియాస్పదమును గనుపట్టదు.

ఈయంశములును, మరికొన్నియు సూచింపబడిన తీర్మానములను ఆటంకపరచుటకై అధికారులనుకోరిన సోదరులు నిజముగా సనాతనులుకాదేమో, మనసులోనేదో (మేమూహింపజాలని) క్రోధమునుంచుకొని యెట్లైనను సభకేదోయొక ఆటంకముపెట్టి కసిదీర్చుకొనుటకు బద్ధకంకణులైన వట్టి స్వార్థపరులేమోయను అనుమానమునకు తావిచ్చుచున్నవి. అదెట్లో రాబోవు సంచికలో చర్చించెదము.

గోలకొండ కవులసంచిక

౪-౫ మాసములనుండి కావలసినంత ప్రచారము జరిగిన గోలకొండకవులసంచిక పూర్తి కావచ్చినది. ముద్రణ పూర్తియై బైండగుటకు వారముదినములుపట్టును. ఈ సంచికావివరములు పాఠకులెఱుగుట కుత్సహించియుందురు. ఇందు ౩౫౪ ఆధునిక కవుల ౧౪౮ శ్లోక పద్యములు ముద్రింపబడినవి. మొత్తము పేజీలు సుమారు ౪౦౦. రాయల్ సైజు. ప్రాచీన కవులు సుమారు ౨౦౦ మందివివరములు ముద్రించినాము. సుమారు ౩౦ పటములు ముద్రించుచున్నాము. కవులలో ౨౮౭ ఆంధ్రమునందు, ౭౨ సంస్కృతమందు వ్రాసినారు. అందు ౭ గురు స్త్రీలు.

శ్రీమంతు రాణి సకలైభాగ్యలక్ష్మీదేవమ్మ బహద్దరు ఆత్మకూరుసంస్థాన రాణీగారికి మహాకావ్యము అంకితమీయబడినది.

వెలను ఈ క్రిందిప్రకారము నిర్ణయించినాము.

పద్యములు ప్రకటింపబడినకవులకు	౮ అణాలు
గోలకొండ చందాదారులకు	౧ రూపాయి
ఇతరులకు	౨ రూపాయిలు

ప్రతులు ౬౦౦ మాత్రమే ముద్రితము. ౯ ప్రతులే ౩౬౦ కొందరసులలో సందేహములేదు. ౫౦ విమర్శనార్థము కాంప్లిమెంటరీగా పోవును, ఇక మిగులునవి ౨౦౦ మాత్రమే. కావున అభిలాషులువెంటనే ఆర్డరులపంపకుండిన అచిరకాలములో నిరాశచెందుదురు. ఇదిమరల ముద్రింపబడదు. వీ. పీ. చేయుటలో గ్రంథముయొక్క తూకమును బట్టి సుమారు ౬ అణాలు టప్పాఖర్చులు తగులును. కావున ఒక్కొక్కప్రాంతపు కవులు ౧౦–౧౨ కలిసి తెప్పించుకొనిన ఖర్చులుతగ్గును.

కవుల కుచితముగా నీయవలసియుండెను. కానిమాకైన ఖర్చులుసుమారు ౧౦౦౦ రూపాయీలగుటబట్టి గ్రంథ బాహుళ్యమునుబట్టి అట్లుచేయక నామకార్థము ధరను నిర్ణయించినందులకు కవులుమమ్ముల క్షమింతురని విశ్వసించుచున్నాము.

ఏఏకవులు తమ కవితమూలములను గోరుదురో, తాము పంపినబ్లాకులు వాపసుకోరుదురో వారువెంటనే టప్పాటిక్కెట్లుపంపుచు వ్రాసికొని తెప్పించుకొనవలెను. మాసము దినములతర్వాత మూలములు నష్టమైన మేము బాధ్యులము కాము.

గో. సం.

—

(౫ వ పేజీ తరువాయి)

[హాస్యము]

అధ్యక్షునుతీర్మానము పయి ప్రతికూల వాదులెవరైన నున్నారాయనినప్పుడుదూరముగ నిలిచిద్దరుచేతులనెత్తిరి వ్రున్నవెంటనే ట్రామయ్యగారుఅనాథుపత్రికేక ను గాఉర్ధ్వపుంద్రములధరించివచ్చియుండిరి. మద్యపానవిరసనముపయిముందరుమాట్లాడినతర్వాతతానుప్రతికూలవ్వాదివనియు తానుమాట్లాడుటకుయవకాశమీయవలసినదనియుయధ్యక్షునికోరి వుపన్యాసవేదికపయికెక్కి తానుసనాతనుడననియు సనాతనులకు మద్యపానముముఖ్యమనియు సనాతనులలోమద్యపానము చేయువారుగలరనియుచెప్పిరి (చప్పట్లు)!

తర్వాతతీర్మానము ఓటుకుపెట్టబడి ఏకగ్రీవముగ నామోదింపబడెను.

[ఆంధ్రనిధి]

అంతటశ్రీయుత ప్రతాపరెడ్డిగారుయీక్రిందితీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి

నిజాంరాష్ట్రాంధ్రదేశమున ప్రబోధము కలిగించుటపను పత్కార్యముల ప్రోత్సహించుటకును స్థాపింపబడినయీనిధికి దేశీయులు ఉదారభావముతో ధనసహాయము చేయవలయునని ఆమహాసభవారు సోదరసోదరీమణులను వేడుకొనుచున్నారు.

తీర్మానముపయినుపన్యసించుచు, ఆంధ్రనిధినిర్వాహకులవారికోసంగబడిన ద్రవ్యపు ఆదాయవ్యయముల లెక్కలను పయిసపయిసకూడా జవాబుదారీగా తప్పక తెలుపుచుండగలరనియు, కొబట్టి ప్రజలు అనుమానించనవసరము లేదనియు, కేంద్రసంఘము వారుచేయు అనేకపనులకు ద్రవ్యము అవసరమైయున్నదనియు, కొబట్టిదేశీయులు ఉదారముగ సహాయము చేయవలసినదనియుచెప్పిరి. సికింద్రాబాదులో భిక్షానిషేధ శాసనము అమలులోనున్నదనియు, అది హైదరాబాదు నగరములో ప్రవేశించుటకుముందేఆంధ్రయువతకు ద్రవ్యసహాయము చేసి తర్వాతి యొక్కభిక్ష మెత్తకలసిన యవసరము లేకుండ చేయవలెనవదనియు హాస్యముగా చెప్పి నవ్వుపుట్టించిరి.

తుదకుమరల ద్రవ్యసహాయము కోరుచు గారడీవాడు చూపించినవిద్యలనన్నిటినిచూచి వాడుపయిసలకై గుడ్డపరచగానే యెవరితోనవాపుబట్టినట్లు సభలోనివారు చేయకుండునుగాక యని ప్రార్థించి ఉపన్యాసము ముగించిరి.

పిమ్మట శ్రీయుత మాడపాటి హనుమంతరావుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. మన గొప్పయిన ఆంధ్రోద్యమము ౧౫ యేండ్లకితము హైదరాబాదులోవిజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాలతో ప్రారంభమైనప్పటిను యీనాటి వరకు ... జరుగునని కలనైనదలచియుండలేదనియు, ఇట్లుయింత అభివృద్ధియొందిన యీ ఆంధ్రోద్యమమునకు సహాయముచేయుట దేశీయులందరు సంతోషించదగినవిషయమనియు చెప్పిరి.

తర్వాత ఆంధ్రనిధికి చందాల్లు ప్రారంభమయ్యెను.

ఆంధ్ర మహాసభా నియమావళి

ఆంధ్రనిధికిచిరాశముల్లబడుచుండగా శ్రీయుతబూర్గుల రామకిషన్ రావుగారు యీక్రింది తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి.

గతమహాసభయొక్క ౩౦.వతీర్మానప్రకారము సిద్ధపరుపబడిన నియమావళి పరిశీలనకొరకు రాబోవుఆంధ్రమహాసభవరకు నిలిపియుంచబడినది పరిశీలనచేసి సంపాదించుటకై ఆపదిలాపసములుగల యొకప్రత్యేకసంఘము నిర్ణయపబడినది ఈసంఘమునకు శ్రీయుతమాదిరాజు రామకోటీశ్వరరావుగారు కార్యదర్శిగా నేర్పరుపబడిరి

తీర్మానముపయి ఉపన్యసించుచు చిత్తు నియమావళి ఒకనెలకిందట గోల్కొండపత్రికలో ప్రకటింపబడెననియు కాని అవ్వవధిచాలదనియు కొబట్టిరావని ప్రజాభిప్రాయము నకపంపవలసిన అవసరమేర్పడినదనియుచెప్పిరి ప్రజాభిప్రాయమునకుసంపాదించుటకు నియోజించబడినవురసంఘములో హైదరాబాదునగరమునుండి నల్గురును, తక్కిన జిల్లాలనుండి జిల్లాఒకటింటికి ఇద్దరును యెన్నుకొనబడిరి

మందుముల రామచంద్రరావుగారు బలపరచినపిమ్మట తీర్మానమేకగ్రీవముగ నామోదింపబడెను.

పిమ్మట వ్యవసాయశాఖతరపున ఆంధ్రమహాసభకుగాచోట ప్రదర్శనములనుజరుపుటకువచ్చిన సుబ్బారావుగారికిని ఇట్లే నిజామైద్యశాఖ తరపున వచ్చిన మహాలింగంగారికిని గృహపరిశ్రమశాఖతరపున ప్రదర్శనముజరుపుటకువచ్చిన అధికారికిని పూలమాలలు వేయబడెను.

అంతట ఈక్రిందితీర్మానము మహాసభవారిచే యేకగ్రీవముగ నామోదింపబడెను.

యీమహాసభయొక్క తీర్మానములను, ఉద్దేశములను అమలులోపెట్టుటకును, అవసరములగు కార్యములను నియమములననుసరించి నెరవేర్చుటకు నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర కేంద్రసంఘము వారిని కోరనైనది.

అధ్యక్షుని ఉపసంహారోపన్యాసము

అధ్యక్షులవారు మహాసభను వుపసంహరించుచుయిచ్చినవుపన్యాసము చాల యావశ్యకమైయుండెను. వారు నట్టితీర్మానములచే లాభములేదనియు వాటిని క్రియలో అమలుపరచుట ముఖ్యమనియుచెప్పిరి. మనవుద్యమమును కొనసాగించుటకు యేమిచేయవలెనను ప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చుచు [౧] జిల్లాలలో సంఘములు స్థాపింపవలెననియు, (౨) ప్రబల అవసరములు యెప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయబడవలెననియు, (౩) వార్తాపత్రికలద్వారాను, యితరవిధములను ప్రచారము జరుగవలెననియు చెప్పిరి. ఇప్పటికి కేంద్రసంఘము వారీపనుల నన్నిటిని చేయుచున్నారనియు, ఇంకను యెక్కువద్రవ్యసహాయము లభించుచో యింకను యెక్కువచేయగలరనియు, కొబట్టి ఆంధ్రనిధికి అందరు ద్రవ్యసహాయము చేయవలసినదనియు చెప్పిరి

మనఆంధ్రబాలబాలికలకు తెలుగుభాషలో నేదవిద్య నేర్పించవలెను నిర్బంధప్రారంభవిద్య కావలెను. పరిశ్రమలను గూర్చియు వ్యవసాయమునుగూర్చియు విద్య గఱపబడవలెను అని యీవిధముగా మనము అనేకకోరికలను కోరుచున్నాము కాని అది సిద్ధించునంతవరకు మనమేమిచేయవలెను? ఇప్పుడేవైతే సర్కారుబడులున్నవో వాటికే మనపిల్లలనందరిని చదువుకొనుటకు పంపవలెను వివిధ సర్కారుశాఖలనుండి పనినేర్చికొనవలెను సర్కారు అధికారులందరును మనవారే. వారినుండిమనము సరిగాపనిచేసికొనుటకుమార్గములు. సర్కారివారు మనకొరకనేకములున్నారు వ్యవసాయశాఖవారు, పరిశ్రమశాఖవారు, పశువైద్యశాఖవారు యిట్టి సలహాలను మనసులో నుంచుకొనవలెను రాజభక్తి దేశభక్తి మరువవలదు.

పల్లెటూళ్లవారు మాకు ఉర్దూయేటికి? కొద్దిగా లెక్కపత్రము గ్రహించుటకు తెలుగువచ్చిన చాలదాయని. విజ్ఞానముకొఱకు తెలుగున్ను, సంస్కృతము అవసరము. ఇతరభాషలెన్ని నేర్చినను మాతృభాష మరువకుండు తల్లిపాలవలెనుండెను ఉర్దూ — అదియే హిందూస్థాని జాతీయైకమత్యమునకు అవసరము ప్రపంచజ్ఞానమునకు నేడు ఇంగ్లీషుముఖ్యము. ఇంగ్లీషులో పకలవిధములగు ప్రపంచ విషయములు ఉన్నవి

ఇట్లు ఇతరభాషలు యెన్నిగాని నేర్వవచ్చును ఇతరదేశములనుండి మనఅభివృద్ధికి అవసరములగువిషయములను గ్రహింపవచ్చును. కాని మన ఆంధ్రజాతియొక్క వ్యక్తిత్వమును చంపుకొనకుండ జాగరూకతవహించవలెను

ఉద్యమములో సనాతనులు సంస్కర్తలు అను భేదము నిక్కలిగ ప్రబలియున్నది కావున యీసాంఘికసమస్య విషయములో మనమెట్లు ప్రవర్తించవలె భిన్నభావాలు జాతియొక్క మొక్షము అభివృద్ధికి అడ్డురాకూడదు. సనాతనత్వము శాశ్వతమవరాదు యీరోజు సనాతనులనిపిలవబడువారికే గలరో వారిందరు రేపు సంస్కర్తలగుచున్నారు సంస్కర్తలుగూడ నిదానముగ కొంచెరపడక భిన్నాభిప్రాయములనాదరించి విద్యా, విజ్ఞానముల వ్యాపింపజేయుచుండిన చాలును సంస్కరణములు వాటియంతట అవియే అట్లుకాని వ్యాపించును.

ఉద్యమంపథ నిజముగా చాల జయప్రదముగా జరిగినదని చెప్పవలసియున్నది దీనికొరకు నవర్యంము పడితో బాలురు గురువుచెప్పుదానిపై ప్రతికూల ప్రశ్నలువేయుట కొందరి అభివృద్ధికి సూచనగా ఇట్లే సనాతనులు ప్రశ్నవేయుట వారి అభివృద్ధికిసూచకమే. ఇట్టివానికి అవకాశమిచ్చిన దీఖమ్మం మహాసభ.

తుదకు అధ్యక్షుమహాసభను జయప్రదముగ నిర్వహించుటకు తోడ్పడిన అధికారులకును అనధికారులకును కృతజ్ఞతావందనములర్పించి ఉపసంహారోపన్యాసము ముగించిరి.

తర్వాత ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులును అధ్యక్షునవలనే కృతజ్ఞతావందనములను అధికారులకును అధికారేతరులకును అర్పించిరి

పిమ్మట బూర్గుల రామకిషన్ రావుగారు కేంద్రసంఘపక్షమున సైవలెనే అందరికి కృతజ్ఞతనర్పించుచు, శ్రీయుత సురవరము ప్రతాపరెడ్డిగారినుండి కేంద్రసంఘాధ్యక్షపదవిని పదినెలలకితిరికొని తాను మూడేండ్లనుండి దానిని సుత్తాగా అనుభవించిరనియు, ప్రభుత్వము వారి అనుగ్రహముకల్ల తమకిట్టిభాగ్య మబ్బినదనియు, ఈభాగ్య మరెవరికిని అబ్బకుండుగాకయనియు చెప్పిరి

సంస్కర్తలపక్షములోని యువకులకును, సనాతనులకును సభను గలభాలేకుండ జరుగనిచ్చినందుకు కృతజ్ఞత చెల్లుచు ఉద్యమములో యిట్టి వివాదరూపములగు క్లిష్టపరిస్థితులచే యువకుల ఉత్సాహమునకు భంగముకలిగినను వారు ఓర్చుకొనిరనియు అట్లు ఓర్చుకొనుట వారు బాధ్యత గ్రహించినసంగతిని దెల్పుచున్నదనియు, నిజముగా ఎప్పటి పరిస్థితులకే తుండెవించుఅనికోరెదు సనాతనులకంటె మాధ్యులకు సంస్కర్తల బాధ్యత యెక్కువనియు, అయినను యింతమాత్రమున యువకులు నిరాశచెందవలసిన పనిలేదనియు చెప్పిరి. తుదకు ప్రభుత్వాధికారులకును, యితరులకును కృతజ్ఞత తెలుపబడెను.

తర్వాత జీవరక్షా ప్రచారకమండలివారు మహాసభాదినములలో తమ గాయకసంఘముతోకూడ వచ్చేసి తోడ్పడినందుకు కృతజ్ఞత తెలుపబడెను. ద్వితీయమహాసభాధ్యక్షులగు శ్రీయుత బూర్గుల రామకిషన్ రావుగారికిని, కేంద్రసంఘకార్యదర్శులగు శ్రీయుతులు హనుమంతరావు, ప్రతాపరెడ్డిగార్లకును పుష్పమాలికలచే అధ్యక్షుని వేదికపైననే సన్మానము చేయబడెను.

మంగళము

బాలికల పాఠశాల విద్యార్థినులు కర్పూరహారతినిచ్చి మంగళము పాడిన తర్వాతజీవరక్షా ప్రచారకమండలివారి సంతోషకర సంగీతములో సభవారు సంతోషములతో లేచి తమతమ నివాసములకు చేరుకొనిరి అప్పటికి మధ్యాహ్నము ౨ గంటలు అయ్యెను

ఇట్లు ఖమ్మంలో తృతీయాంధ్ర మహాసభ సమాప్తమయ్యెను.

జై రమారమణ గోవిందోహరి

— —

౫ గడియారములు, యితరవస్తువులు రూ ౫ లకు మాత్రమే ఉపయోగించుకొనుము నో బారవిడిచికొనకుడు.

రిఫాన్సు లెబల్ చేంతిగడియారములోవీటికా యారములు, వురియు చెం ఆయుచున్న బంగారము మించియుండును. సొంపునందు ౫ ఏండ్లవరకు గ్యారంటీ, ఒకమంచి బన్యాజైంపీసు ఇదసరమైనగంట మాపును, ౧౦ యేండ్లు బాగుండును ఒకలీవరు జేబుగడియారము. రాత్రిపైపడినను పగలును. రాయేండ్లు గ్యారంటీ ఒకహాంటింగు టార్చిలాంపు దానికొంత కండ్లకుమిఱుమిట్లుగొల్పును ఒకమంచిపౌంటెన్, గత్తె, స్వాన్ ... పెన్ బంగారపుపాళీలో, ఈ మంచివస్తువులన్నియు ... కే మీకుసంతృప్తికరముకానిచో దరవాపసు. ప్యాకింగు, టప్పాఖర్చులు (గ్యారంటీకాలంలో చెడిపోయిన, ఉచితముగా రిపేరీ) ... పోస్టుబాక్సు ౩౦. ౨౮౧౨, (జి. పి.) కలకత్తా.

స్థానిక వార్తలు

ప్రభువుగారి రజతోత్సవము

ఈవేర్పాటుకు సంబంధించిన కార్యనిర్వాహకసభ ఇటీవలసమావేశమై ప్రోగ్రామును ఆలోచించిరని తెలియుచున్నది.

వైద్యపరీక్షల ఫలితములు

ఎం. బి. బి. ఎస్. [మొదటి] వైద్యపరీక్ష

సయ్యదుఅబ్దుల్ లతీఫు. ఖాజీఅబ్దుర్రశీదు,మ.అబ్దుల్ ఖయూం, సయ్యదుఅక్బరుహుసేన్ మ.వహ్హదీన్, మహమ్మదు ఖాసిం, సయ్యదుమహమ్మదుహసన్, మ. రఫీయల్ హుసేన్, యస్ మాధురరెడ్, గులాంమహమ్మదుషఫీఖాన్, టి నారాయణరెడ్డి. మ. సమీయుల్లాఖాన్ అనువారు కడతేరిరి.

ఎం. బి. బి. ఎస్ [మూడవ] వైద్యపరీక్ష

యూనుసుద్దీన్ అన్సారి, సయ్యదుఅబ్దుల్ మజీదు,!మహమూదలీ,సీతల్ సింగు, సత్యనారాయణ అనువారుకడతేరిరి. ౭ మందిగగలరకు సంబంధగలవారిఫలితములు అర్థిబెహిష్తులోఫెడాలోజీలో పరీక్షయిచ్చినతరువాత ప్రకటింపబడును.

జాయంటు కమిటీ రిపోర్టుగూర్చి ఉపన్యాసము

దీనిగూర్చి వైయం సి.యే సంఘమువారు ౨౧ డిసెంబరువాడు సా॥ ౬గంటలకు నగరమున ఉపన్యాసము ఏర్పరచినారు. ఉపన్యాసకులు బి.ఆర్ చారిబి.ఏ బి.ఎల్ గారుఅధ్యక్షులు దీ.బ.అరవముదుఅయ్యంగారుగారు

పురపాలకసంఘ భవనములో క్రొత్త ఏర్పాటులు

ప్రజలువచ్చి సభాచర్యలను చూచుటకు గ్యాలరీలును, పత్రికాప్రతినిధులకు ప్రత్యేకస్థలములును ఏర్పరుపబడుచున్నవి.

జేలువరేడు పరీక్ష యేర్పాటు

కొత్వాలుబల్దాగారు అమీనులకును సదరుఅమీనుతనుతుల జేలుపరేడులో పరీక్షకొరకు పెట్టియుండునని ఆజ్ఞయిచ్చిరి దీనివలననిదుదలయ్యిన ఖైదీలను, నేరము చేయువృత్తి, అలవాటుకలవారిని తెలిసికొని గుర్తు ఉంచుకొనుటకు వీలుకలుగునట.

మెకన్జీ గారి క్రొత్తయేర్పాటుల సూచన

తురకలకు రోజా (ఉపవాసము) ఉండరాదని ఆజ్ఞయియ్యవచ్చునా?

సైన్యములోనియుక్తమహమ్మదీయాధికారి మహమ్మదీయసైనికులకు ఆరోగ్యము చెడును పనిచాలాజరుగజాలదు కనుక రోజాలుండవలసినపనిలేదని ఆజ్ఞయిచ్చెనట. దీనిపైనహరకాఖుహారు ఇట్టిఆజ్ఞచెల్లువాలేదా ధర్మనిర్ణయము చేయవలసినదని ముఫ్తిగారికివ్రాయగా ఇట్టిఆజ్ఞయిచ్చుటతప్పని ముఫ్తిగారు అజ్ఞాపించిరట!

నెలముందుగా జీతము లు

౧౩౪౫ఫసలీ సంవత్సరమునుండి ఏంటాము సెలవులకనుక బహమను నెలజీతములు సరాఫరుల ౧౫బహమన్ వరకే తనఖ్వా పంపవలెను. అపుడుండి జీతములుయియ్యవారంభించవలెను, ఇట్లని ప్రభుత్వాజ్ఞ అయినదట

సైనికాధికారి యాజ్ఞ తప్పని మతాధికారిఅనుట

చలికాలపు సెలవు ఉపన్యాసము

ఉస్మానియావిశ్వవిద్యాలయాధికారియగు మెకన్జీగారు చలికాలపుసెలవు ఆరంభమగుటకు ముందు ఉపన్యసించిరట „విశ్వవిద్యాలయములో కర్ర్రపరీక్షప్రవేశపెట్టదలచి యున్నాము. దీనిప్రవర్తి ర్మాణము చేయవలసియున్నది. ఉన్నవారినందరినితొలగించెదమని అనుకొనవలదు స్థలము ఖాళీఅయినప్పుడు దానిపయినక్రొత్తవారిని నియోగించక అట్లే ఖాళీయుంచెదను. ఎవరికినినష్టము కలిగించు ఉద్దేశములేదు”అని చెప్పిరట

పురపాలకసంఘముపై దావాల తేది నిర్ణయము

(విలేఖరి)

౧౪ ౯_౩_౪౪ పురపాలసంఘముపైన, ఆశ్కా (బి) నుండి బోజ్జవరకలింయగారు దావాపెట్టియుండిరి. (అలాగేఆశ్కా (అలీవు) మరియు పదమూడు అల్కాపైనకూడ దావాతేబడెను. పురపాలసంఘమునుండి వ్యవస్థి కోరి అన్నిటికిజవాబు ౩౦_౩_౪౪ తేదిన జవాబుయిచ్చుటకు కోరిరి. నాజింసాహెబుగారుపై తేదినిర్ణయించినారు. ముందుయెట్లు జరుగునో దైవాధీనము.

ముదిరాజు నవయువకమండలి

అంతరంగ సభసమావేశము

౧౩_౩_౪౪ శుక్రవారము పగలు ౧౧ గంటలకు, రాజశివరాజ బహాదూర్ గారి దేవుడిసమీపమున దూమల్పాలో శ్రీయుత కట్టేశ్వరాజుగారి గృహమందు అంతరంగ సభసమావేశమగును గాన ముదిరాజ నవయువకులందరు చేసి మండలిఅభివృద్ధి యాలోచనలు యిచ్చెదరని ప్రార్థన.

ఇట్లు

బి. రంగయ్య, రామయ్య

తాత్కాలిక కార్యదర్శులు

ఖురానువ్యాప్తి ఉద్యమములో తెలుగుశాఖ

ఈసంస్థయొక్క పాతశాలలో తెలుగుశాఖ ఒకటి ఏర్పరుపబడినది భాషద్వారా ఖురానెషరీఫు ప్రమహమ్మదీయమతగ్రంథము) నేర్పబడును ప్రస్తుతము ఈశాఖయందువారికి ప్రారంభతరగతులను రెండవతరగతి మాధ్యమికతరగతి నడిపెండటిలో ౯ విద్యార్థులు కలరు. రెండవదానిలో ౬ గురువున్నారు. ఉద్దేశమేమనగా నిజామురాష్ట్రములో తెలుగుభాషద్వారా ఖురానుషరీఫుకు జ్ఞానము కలిగించవలయుననుటయే. ఎవరైన తెలుగునేర్చుకొనదలచినచో వారు ఈవాతశాలలో చేరవచ్చును కాని నేర్పవిద్య ఖురానుద్వారానే నేర్పబడును. ఉపన్యాసము సమయము సంధ్యానమాజు తరువాత మొదలుపెట్టి అసరావమాజువరకు మా వాజిదలిషా అధ్యాపకులు. వీరు తెలుగువాఙ్మయమున సమర్థులు కవులు వీరు తెలుగుగాక ఇతరభాషలుకూడ నేర్చినవారు పుస్తకములు రచించినవారు.

గీతాజయంతి

బాలికల ఉన్నతపాఠశాలలోని బాలికాసంఘముపక్షమున మేఘాసంవత్సరము మార్గశిరబ॥ ౫ శనివారము (డిసెంబరు ౨౨) సాయంకాలము ౩ గం॥ మొదలు సుల్తాన్ బజారులోని మా పాఠశాలా భవనమున గీతాజయంతి దివాన్ బహదూర్ అరావముదుఅయ్యంగారుఅడ్వొకేట్ గారియాజమాన్యమునజరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది సోదరీమణులు తామాసమయమునకు దయచేసి జయంతిని జయప్రదముగ నెరవేర్చి యానందింప ప్రార్థితులు.

ఇట్లు

డి. కమలావతి

కార్యదర్శిని,

నారాయణరావు

ప్రధానోపాధ్యాయులు

ప్రజలు పుత్రులతోసమానము

ప్రభువుగారి దేవేరిగారి మంత్రనిమాటలు

శు. సు. వ ప్రభువుగారి దేవేరి క్వీన్మేరి మహారాణిగారు ౭ రంజానువాడు ప్రభువుగారి పట్టాభిషేకవార్షికోత్సవసందర్భమున జరిగిన సమారంభములలో ఉదయము ౯ గంటలవేళ దయచేసి ప్రజాసమూహముల వలన అధికారులవలన గౌరవింపబడిరి. ప్రభువుగారికి తీచియర్సు యియ్యబడెను, జాతీయగీతములు „ఫారసీభాషలోను” ఉర్దూలోను పాడబడినవి „మిమ్మనేను నాపుత్రులవలె ప్రేమించుచున్నాను” అని దయారసములొల్కు పలుకులతో రాణీగారి ప్రజలప్రబోధించిరి ఆడెనను కందనములర్పించిరి.

మంచి జరద

దేఖ్నేమె నజర్ ఆతాహై కాలాజరద లైకిన్ లిబ్బీ వుసూలోంసే నిరాలాజరద హాకీజాక్ గరి ఫూలోంతో అసిలియ్యత్ యహీహమ్కు. అంకెబర్ నేఫీ ఆలాహై పట్యాలజరద.

మిల్నేకాపతా

యం. డి. దత్తాత్రేయకంపెని సుల్తానుబజారు హైద్రాబాదు దక్కన్,

ఫీ తులా రు 0—1—0 ఫీ సేర్ రు ౯—0—0

ఒకటేదెబ్బకు రెండుపిట్టలను కొట్టుఅవకాశమును పోగొట్టుకొనకుడు.

మా ఆటోగులాబి తేక హీనా ఒక్కబాటిలచో చాలును. మనస్సుకు ఆనందకరము. తామరతైలము ఎంతచెడుతామరసైనను తీటసైనను ౨౪ గంటలలో పూర్తిచేయును. వాటిని వ్యాప్తిచేయుటకుగాను, ఒక్కసారి ౨౪ సీసాలు ఆటోగాని, ౨౪ తామరతైలము డబ్బీలుగాని రూ. ౩_౦_౧ లకు కొనువారికి ఒకదమ్మిడ్ చేతిగడియారము బ్యాండుతోను. ఒకపిల్లలజేబుగడియారము గొలుసుతోసహాయున్న, ౫ యేండ్లు గ్యారంటీగా కరిరియుకటైమునిచ్చు ఒక ,బి, టెంపీసున్న, బకటార్చిలైటు బ్యాటరీతోటిన్న, ఒకఫౌంటేనుపేనాము, బ్లేడుతోసహా ఒకసేఫ్టిరేజరున్న, ఒకర సాయనిక సువర్ణకంఠహారము లేక ఒకవుల్లుపంక్తర్ కోలత ఉచితముగ యియ్యబడును అర్డరుతోకూడ సైకమంపవలెను. టపాప్యాకింగు ఛార్జిలు వేరు. తృప్తిలేనిచో సైకమువాపసు. ఇంటర్నేషనల్ ట్రేడింగుఅండుకో, టపా ౬౬౧౮ (Sec) కలకత్తా.

పంజాగుట్ట పండ్లతోట

బానిక్కులు „సద్వైద్యశాల, పంజాగూడు” తైలములు

వసుధ మహాసౌభాగ్యకుంతి చ్యవనాప్రాశ

డిపో: యజ్ఞయ్యగారిమేడ [స్టాకుంచుకొనువారు] హైదారాబాదు, సికిందారాబాదు, హన్మకొండలోకలరు

ఆదిహిందునాయకులపైన పద్దు తలిగినది

౧

తేది ౫ బహమన్ సన్ ౧౩౪౮ ఆదివారమునాడు జాన యదివరకు ఘాన్సారిబల్దాలో శ్రీయుత అలీజనాబు సర్ దార్ జంగు సాహేబు వారిని గూర్చి వేరకదాను ఏ. వి రాజయను లను జమలపైన దఫ (౫౫౫) ప్రకారము పద్దుజారుమునివిను ఫించబడినది. చ.౧౩ బహమన్ ౧౩౪౮ సాలు ముకర్ జరిపు తాను మొకర్ దు చేయబడినది

దీనికివ్యతిరేకముగా హైకోర్టుకుపోయి న్యా. ఆక్బరు యార్ జంగు గారియొనుట నిగ్రానిపిటీషన్ పెట్టగా, అవిత్రోసి వేయబడెను. క్రింది న్యాయాధిపతిపరియైనతీర్పునిచ్చినట్లు చెప్పబడెను.

ఆదిహిందు

ఢిఫయన్సు సరకులనుకొని అమ్ముట నీకులాభకరము

మరల ఢిఫయన్సే అగ్రస్థానము వహించినది	ఢిఫయన్సుకు చాలతక్కువధరలు మోటారుకారు విడిభాగములు, దానికి సంబంధించినవస్తువులు ల్యూబ్రికేంట్సు, నావళ్లీలు—యివిమంచిరకములు. పూర్తి వివరములు తెలుసుకొనుటకు మాషోరూముకు వచ్చిచూడుడు.	మరల ఢిఫయన్సే అగ్రస్థానము వహించినది

ఆలిండియా ఏజంట్లు, యునైటెడ్ బ్యాటరి ఢిఫయన్సు ప్రాడక్ట్సు, రోమారాయిల్సు మోటారుబియలు	—స్పెషలిష్టులు— అన్నికారుల విడిభాగాలు అన్నిరకాల టైరులు, ట్యూబులు నావళ్లీలు, క్రొత్తఅసెసరీలు అన్నిగ్రేడులవి. క్యాస్ట్రిల్ వ మొబైల్ ఆయిలు

బొంబాయిలో నాయకమనదగు ఆటోమొబైలు భవనము

ఢిఫయన్సు

౮౫౭౫-౨. బి. జేమ్సుస్ట్రీటు, జవ్యాలాబిల్డింగ, సికింద్రాబాద (హెడాఫీసు బొంబాయి ౪)

ఆటోమొబైల్సు

ఎంపీరియల్ ఫరం

సుందర వితంతువునకు

వరుడు కావలెను

వయస్సు. ౧౯ ఏండ్లు, బ్రాహ్మణి తెలుగులో వ్రాయను చదువను మంచిప్రజ్ఞ కలదు. సుశీల, సుస్వరూప, సుందరి. గృహకృత్యములందు నేర్పరి.

ఈమెను విద్యావంతుడగు యువకుడు వివాహమాడగోరిన తెలుపవలెను. ఏకులమైనను సరియే. వివరము లీ క్రిందివారి వద్ద తెలుసుకొండు. జవాబునకై టప్పాటిక్కెట్లు పెట్టి పంపుడు.

సుల్తాన బజారు దక్షిణ హైద్రాబాద్ } చందూలాల్ కార్యదర్శి ఆర్యసమాజము

కావలెను

గోలకొండ పత్రికాలయములో

ఒక ప్రూఫురీడరు

కనిష్ఠము ఉర్దూ తెనుగు బాగుగా నేర్చినవారు కావలెను. వెంటనే దరఖాస్తులంపుకొనుడు. జీతము విషయము యోగ్యతనుబట్టి యుండును.

మేనేజరు

సాటిలేని డ్రామా సెట్టు

౬ రికార్డులలో చక్కని శైలితో నున్నది

హచ్చిన్సు & కంపెని

రికార్డింగు శాఖ

మౌంటురోడ్, మదరాసు.

హైద్రాబాదులో యీక్రిందివారివద్దదొరకును:—

(౧) వంబూరి నాగేంద్రరావు, వరల్ గజార్, సికింద్రాబాదు
(౨) కోదండ డి ప్రకాశిత్ హైదరాబాదు, దక్కన్)
(౩) బి ఎ [illegible], గౌలిగూడ హైద్రా[illegible]

శ్రేష్ఠతమమైన ఫోటోకెమెరా రూ ౨-౧౨-౦ అనుమాత్రమే.

ఇప్పుడు అమ్మబడుచుండు కెమెరాల నన్నిటిని పోటీచేయుగల క్రొత్త కెమెరా, ఫోటోగ్రాఫు విద్యనుత్వరలో నేర్వగోరువారికి మంచిసాధనము. ఒకదానిక్రింటింగు చేసన్ను. ౮ పిక్చరుకొన్ని జన్లు, బట్టపైన కెన్ను, డెవలప్ చేయు రసాయనవస్తువులు

... కలుగనిచో ధరవాపసు భారత్ యూనియన్ ట్రేడింగ్ అండుకో, పోష్టుబాక్సు ౧౦, ౨౧౨౩, కలకత్తా

"ఇండియాలో మలేరియావలన లక్షలకొలది జనులు మరణించుచున్నారు"—

౨౯ జూలై ౧౯౩౮ నాటి "(ఫ్రీప్రెస్సు జర్నలు పత్రిక"

ప్రసిద్ధ నాయకులును, డాక్టర్లును ఏమి చెప్పుచున్నారో చూడుడు:—

బీహారు సెంట్రల్ రిలీఫు కమిటి
(వైద్యశాఖ)
హాజీపూర్
తారీఖు ౧౫ సెప్టెంబరు ౧౯౩౪
మెసర్సు. ఏ. అమీన్ అండుకో,
౧౫౪, ఫ్రీయరోడ్డు, కార్నాకు బందరు,
బొంబాయి నెం. 3. దు.

మ. ఘ. వ. నిజాం ప్రభుత్వమువారి యూనాని వైద్యశాల (హరిబౌవులి) శాఖనుండి వచ్చినపనకు తర్జుమా.
నెం. ౧౫౮ గా. తేది 3 ఫర్వర్డి ౧౩౪౩ ఫ.
యూనాని దవాఖానా శాఖయొక్క ముద్ర
ఇందువల్ల సర్టిఫికేటు ఇచ్చుటఏమనగా, ఏ అమీను అండు కంపెనీవారి అంటిమలేరియా గుళికలు సోగులకు, మలబద్ధకవిషయమై జాగ్రతవహించిన తర్వాత వాడబడినవి! ఈగుళికలు చాలామంచివిగా కనబడినవి. అంతే.
దస్తఖతు/— మహమదు ఫఖ్రుద్దీనుఖాను
ఇన్స్పెక్టరు. షఫాఖానా యూనాని, హరిబౌవులి
మ. ఘ. వ. నిజాం ప్రభుత్వము.

ముజఫర్పూరు
౧౧-౭-౧౯౩౪.
ఏ. అమీను కంపెనీవారికి
౧౪౪, ఫ్రీయరోడ్డు,
బొంబాయి.
బీహారు సెంట్రలు రిలీఫుకమిటీయొక్క వైద్యశాఖకు మీరుపంపిన అంటిమలేరియా గుళికలవలన మంచిగుణము కని పించినది. కొన్ని విషయములలో ఈగోలీలు క్వైనాకంటె మంచివని అనేక జిల్లాలనుండి చాలమంది తెలిపినారు. మా ప్రాంతములలో ఈగుళికలను విశేషముగా అడుగుచున్నారు గాన, దయయుంచి మరికొన్నింటిని పంపగలరు.
తమ...
వైద్యసహాయ, ఆరోగ్య రక్షణశాఖ
బీహారు సెంట్రలు రిలీఫు కమిటీ

ఆయ్యా,
బీహారుసెంట్రల్ రిలీఫ్కమిటీయొక్క వైద్యశాఖకు తమరుకావలసినంతఅంటిమలేరియా గుళికలప్యాకును పంపినారు.
వీటినినేను ఉచితముగా నా సహాయకులకు పంచిపెట్టుటయే గాక, మలేరియా చికిత్సలకై స్వయముగా కూడ ఉపయోగించి చూచినాను.
ఆగుళికలు అనేకులవిషయమున, తీక్ష్ణమైన రకపు జ్వరములోను, అంతర్గతజ్వరములోను మూడుకోజులలోనే జ్వరవృద్ధిని నిలిపివేసినవని మాకునేను సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను. దీర్ఘకాలమునుండి శోధించుచున్న మలేరియా జ్వరములుకూడ ఈమందుకు లొంగినవి.
ఈగుళికలు నాకు సంపూర్ణతృప్తి కలిగించినవి.

౪ ఫర్వర్డి ౧౩౪౩ ఫసలీ
హైదరాబాదు (దక్కను)
నేను అంటిమలేరియా మాత్రలను నా సేవకులలో ఒకరిచేతను, నాబంధువులలో ఒకరిచేతను ఉపయోగింపజేసితిని.
ఇద్దరికిని మేలుఅయినది. ఈమాత్రలు మలేరియాజ్వరములో తప్పక మంచిగుణమునిచ్చును. ఆదులో సింకోనా కలిసియున్నది. అమందులో దానిగుణములుచాలవరకు శుద్ధిచేయబడినవి, కాబట్టి భయము లేదు.
దసఖతు/-మహమ్మద్ శాకర్
హెకిం తెమీం, యూనాని డిస్పెన్సరీ

కట్టెల్మండి, హైదరాబాదు (దక్కను
౧౭ అక్టోబరు ౧౯౩౪.
మెసర్సు అమీన్ కంపెనీ
౧౧౪ ఫ్రీయరోడ్డు, కార్నాకు బందరు,
బొంబాయి.
ఆయ్యా,
మా హైదరాబాదుపీజంటు బీదలకు పంచిపెట్టుటకై నాకు మీఅంటిమలేరియా గుళికలసీసాలను అనేకములను ఇచ్చినాడు. మలేరియాచే బాధపడుచుండువారు దానిని ఉపయోగించిబాగుచ మంచిఉపయోగము కలదని చెప్పినారు. దీర్ఘకాలమునుండిబాధించు మొండిమలేరియాకుకూడ నేనువాటిని ఉపయోగించి చూచినాను. వాటిఫలితము అద్భుతముగనున్నది.
అది అద్భుతమైన భారతీయౌషధమనియు, అన్నివిధముల క్వైనాకంటె శ్రేష్ఠతరమైనదనియు, నేను చెప్పగలను. సాధారణ జ్వరములలోగూడ అది మంచిఫలము నిచ్చును. ఇటువంటి నిరుపద్రవకరములైన మంచిమందులు కావలెనని జనులుకోరుచుండిరి. ఇప్పుడు మీమందును కనిపెట్టినవారిని నేనభినందించుచున్నాను. ఇక్కడిజనులు ఈమందును అధికముగా కొనుచున్నారు.
దస్తఖతు/. సిరాజుల్ హసన్ తిర్మిజి హైకోర్టు వకీలు
హైదరాబాదు కాంగ్రేసుకమిటీ ఉపాధ్యక్షుడు.
ధరలు
౧. అమీనుగారి అంటిగానోస్పెసిఫిక సీసా ౧కి హాలీ రూ. ౫-౦-౦)
౨. అమీనుగారి అంటిమలేరియా బిళ్లలు సీసా ౧కి హాలీరూ ౧-౪-౦
3. అమీనుగారి అంటిపయోరియా డెంటల్ క్రీము ట్యూబు ౧కి హాలీరూ ౦-౧౨-౦

వ్యాపరచన,తర్జుమాలశాఖ. ఉస్మానియావిశ్వవిద్యాలయము.
మ. ఘ. వ నిజాంరాష్ట్రము. హైదరాబాదు— (దక్కను)
కిటకట్, సెకెంరాండము. ౪. ఫర్వర్డి ౧౩౪౩ ఫ
నేను "అంటిమలేరియా" మాత్రలను స్వయముగా నుపయోగించినాను. ప్రాయింటిలో మరికొందరిచేతను ఉపయోగింపజేసినాను. నేపత్యక్షముగాదాని ఉపయోగములనుపరీక్షించిన తర్వాత నా ఆ మాత్రలు మలేరియా నివారణలో క్వైనాకంటె ఎక్కువపనిచేయునవనికొన్నింటిని వాటిలాభములలో అన్నిటికంటెగొప్పది ఏమనగా, క్వైనావలె అది నోరెండుచట్లుచేయదు. తలతిరుగుదు, చెవులలోగడియలు మొదలగునష్టములను కలిగించదు దస్తఖతు— ఏ హసన

అబుహైమ్మాలు, వోంటుఅబు
రాజపుటానా, 3౧-౮-౩౪
ఆయ్యా,
మీ అంటి మలేరియా గుళికలు అద్భుతములు
మీ విశ్వాసపాత్రుడగు
దస్తఖతు/— (మిసర్సు) జి ఎచ్ హప్పింగు

పాలీక్లినిక్సు, ౨౩-౭-౩౪
ఏ అమీన్అండుకోవారికి,
బొంబాయి.
ఆయ్యా,
నేను ముజఫర్పూరులో బీహారు సెంట్రలు రిలీఫు కమిటిపక్షమున వైద్యాధికారిగా పనిచేయుచుండినపుడు నేను మీఅంటి మలేరియాగుళికల నుపయోగించిచూచితిని. వాటివలన మంచిగుణము కనబడెను.
మలేరియావలన బాధపడుచున్నవాడెవను నాకు కనపడినను నేనతనికి ఈమందును నుపయోగించుటకు గట్టిగా శిఫారసుచేయుగలను.
తమ,
దస్తఖతు/
యం. బి. బి. యస్.

అప్పుడప్పుడు వచ్చు జ్వరమును ఆపుటకు

స్త్రీలకు, పురుషులను, శిశువులకును అది

నిజముగా ఒక వరప్రసాదము

అని మేము చెప్పుచున్నాము.

ఏలనగా

పనిచేయుటలో అమీనుగారి అంటిమలేరియా గుళికలు క్వైనాకంటెగూడ తప్పక గుణమిచ్చును. జ్వరమును తగ్గించుటలో ముఖ్యముగా అన్నివిధముల మలేరియా జ్వరమును పోగొట్టుటలో అవిచాల తృప్తికరముగ పనిచేసినవి.

ఈ స్పెసిఫికుమందులో గులాంచా, చిరెటా, నీమ్, ఖాక్సీర్, కార్డామెముసెమినా, సింకోనారబ్, కార్ట్— మొదలగు నిరుపద్రవకరములైన ఓషధులు చేరియుండుటచే స్త్రీ, పురుషులును, శిశువులును దానిని నిర్భయముగా ఉపయోగించవచ్చును. యిచ్చుటవలన చెఱుపుగలుగునను భయముగల సందర్భములలో దానిని తప్పక ఉపయోగించవచ్చును.

ఈగుళికలలో అర్సెనిక్, స్ట్రిక్నైను, అకోనైటుమొదలైనవేవియు చేరలేదు. వెల ౧౦౦ గోలీల సీసాఒకటింటికి హాలీ రూ.౧-౪-౦లు (ప్యాకింగు ఛార్జీలు, టప్పాఛార్జీలు వేరే)

మీఆర్డరు రాగానే, ఒకబుడ్డినికూడ మీయింటికి పంపగలము.

ఒకడజను అంతకంటె పైబడిన సంఖ్యగల సీసాలకు ఆర్డరిచ్చుచో ప్యాకింగు, టప్పా ఛార్జీలు మేమేభరింతుము.

నోటు:— డాక్టర్లకు, మిల్లులకు, ఫ్యాక్టరీలకు, ఆసుపత్రులకు, ధర్మసంస్థలకు కోరినచో ఉచితముగా నమూనాలు పంపబడును.

సంకోచము వలదు. అమీనుగారి ఆంటి మలేరియా గుళికలకై

మీ ఆర్డరును

అమీను అండుకో.; ఆమోఘ ఔషధములను తయారు చేయువారు అమ్మువారు

టెలిగ్రాం "అమీన్కో" అగర ఫ్రీయరోడ్డు, కార్నాబందరు, బొంబాయి 3. బ్రాంచి:— హామీద్ అహమ్మద్,
కెమిస్ట్రీటు. బొంబాయి, వారికి పంపుడుకు టెలిఫోన్ నెం. } ౨౦౩౧౧ } ౪౨౩౭౭ యక్సెల్సియర్ బిల్డింగు, హైదరాబాదు, (దక్కను).

సర్వవిధములగు బ్యాంకు వ్యవహారములు, హాలి కల్దారు మార్పుకు నమ్మకమైన కేంద్రములు

జి. రఘునాథమల్, బ్యాంకరు

టెలిఫోను నెం. ౨౪ హెడ్ ఆఫీసు:— చాదరుఘాటు } హైదరాబాదు. దక్కన్ { టెలి ఫోను నెం. ౨౦౫ బ్రాంచి:— పత్తరుగట్టి.

కమెస్సర్స్ థామస్‌కుక్ అండ్ సన్స్ లిమిటెడు, బ్యాంకర్సుగారి హైదరాబాదు ఏజంటు

ఏజన్సీలు:—లండన్, బొంబాయి, మదరాసు, ఢిల్లీ, ఆగ్రా, లక్నో మొ.

బ్రాంచి:—మహాశయుల వ్యవహారస్థుల సౌకర్యార్థమై మా బ్యాంకుయొక్క శాఖ పత్తరుగట్టి సర్కారి తపాలాఫీసు సమీపమున తెరవబడినది. అచట బ్యాంకింగు యొక్క సర్వ వ్యవహారములు హాలీ కల్దారుల మార్పులు, తగు సౌకర్యములతో జరుగును.

స్పెషల్ (ప్రత్యేక) సేవింగ్సు బ్యాంకునుండి వారమున రెండురోజులు చెక్కులద్వార సైకము వాపసు దీసికొను సౌకర్యము.

ఖాతాదారుల సౌకర్యార్థమై సైకము వాపసు దీసికొనుటకై ఈ ప్రత్యేకశాఖ ఏర్పరుపబడినది.

వెండి బంగారు నగలు తగువడ్డిపై గిర్వీపెట్టుకొనబడును.

స్వతంత్రము పొందుటకు

ఉద్యోగపు దాస్యమునుండియు, నిరుద్యోగపు విచారమునుండియు

స్వతంత్రత పొందుటకు

స్టార్ ఏజన్సీ తీసికొనుడు.

1. జీతము లేక కంచికమీషను	4 శాశ్వతోద్యోగము
2. పరంపర వేతనము	5 అందరికి ఉపయోగపడు పద్ధతులు
3. ప్రావిడెంటు ఫండు లాభములు	6. మా జయమునకు కావలసిన వసతులు

మా విజయము స్థిరము

ఏలననగా:—— మా పట్టాలు రద్దుకానేరవు.
అశక్తత లాభములు ప్రతి పట్టాకును గలవు.
స్వల్పసొమ్ము హెచ్చుగ చెల్లించిన, ఆకస్మికప్రమాదములవలనిలాభములుగలవు.
మా నిశ్చలత్వము నిస్సందేహము.
పాలిసీలు హాలీస్టాంపులో నివ్వబడును.

వివరములకు వ్రాయుడు:—

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఏ & జీ అష్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

(మదరాసు)

పి. యస్. శాస్త్రి, నిజాంరాష్ట్రమునకు డివిజనల్ ఆర్గనైజర్. } బ్రాంచి: హనుమకొండ.

ఆంధ్రబ్యాంకు లిమిటెడ్, మచిలిపట్టణము.

స్థాపితము 1923

బ్రాంచీలు: కాకినాడ, హైదరాబాదు, బెజవాడ, ఏలూరు

సబ్ ఆఫీసులు: సామర్లకోట, రాజమహేంద్రవరము,

క్రొత్త షేర్లు జారీచేయుట

అధికారము పొందిన మూలధనము రు ౧౦,౦౦,౦౦౦

(ఇది వాటా 1 కి రు 100 చొ॥ 10,000 వాటాలుగ విభజించబడినది)

జారీచేయబడిన మూలధనము	రు ౧,౫౧,౦౦౦
చందా వేయబడిన మూలధనము	రు ౧,౩౫,౪౦౦
వసూలుచేయబడిన మూలధనము	రు ౧,౧౮,౩౫౦

ప్రస్తుతము జారీచేసిన మూలధనము రు ౭,౪౯,౦౦౦

రు ౧౦౦లు విలువగల వాటా ౧ కి ప్రస్తుతము వసూలుచేయదలచిన మొత్తము రు ౫౦ మాత్రమే.

అప్లికేషనుతో యివ్వవలసిన మొత్తము	రు౧౦
అలాటుమెంటుచేసిన మూడునెలలలోగా యివ్వవలసిన మొత్తము	రు ౨౦
తరువాత ఆరునెలలలోగా యివ్వవలసినది	రు ౨౦

ఈ బ్యాంకు పదిసంవత్సరములు జయప్రదముగా పనిచేసిన మీదట రాబోవు కొత్త బ్యాంకు వ్యవహారములలో పెంపుగా చేయుటకును, ఆంధ్రదేశమునందేకాక యింకను ముఖ్యపట్టణములలోను బ్రాంచీలను స్థాపించి వ్యాపారస్థులకు సౌకర్యములు కలుగజేయుటకును మూలధనము హెచ్చుచేయుట అవసరమైనది ... ముఖ్యముగా ... వాటాలను విరివిగా కొనగోరుచున్నాము.

ఈ బ్యాంకు యింతవరకు గత 10 సం॥ రల పైని సగటున సాలుకి 6 వంతున లాభమును పంచిపెట్టినది. షేర్లు బరాబరిని యివ్వబడును.

వివరములు, ప్రాస్పెక్టసు, అప్లికేషను ఫారములు కావలసినవారు హెడ్డుఆఫీసునకుగాని బ్రాంచీలకుగాని వ్రాసిన పొందగలరు.

అపాయసూచన

అన్నముమీద అహితవు, అజీర్తి, చిరాకు, మలబద్ధకము, వీర్యనష్టము మొదలగు లక్షణములు ప్రాణాపాయకరమగు శత్రువు నీమీద వచ్చి పడుచున్నదని తెలుపు,

అపాయ సూచనలు

నయివ్యాధులలో దేనిచేనైన బాధపడు దురదృష్టము నీకు తటస్థించినచో జగత్ప్రసిద్ధిగాంచిన మా

ఆతంకనిగ్రహమాత్రలు

సేవించి నిన్నును, నీకుటుంబమును, నీ దేశమును కాపాడుకొనుము.

32 మాత్రలుగల డబ్బా 1 కి వెల ౧-౦-౦

ఆతంకనిగ్రహఫార్మసి,

౨౯, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

శ్రీలక్ష్మీ పండ్ల పొడి

యీ పండ్లపొడి పండ్లను పరిశుభ్రము చేయుటయేకాక అన్నివ్యాధుల పోగొట్టును. నొప్పులు, వాపులు, చీము కారుట వగైరాలకు చాలామంచిది. అన్నిచోట్లను దొరుకును, ధారా మీరా. రెండుతరహాలున్నవి పాట్లం ౧కి. ఒకఅణా ఒక సారివాడినమీకే తెల్యును పి. యల్. నారాయణ్ అండుకో. సోలుయేజంట్లు, అందు కమీషన్ యేజంట్లు. త్రూపుబజారు, హైదరాబాదు.

గోలకొండపత్రికా కార్యాలయమున వెలకుదొరుకు గ్రంథములు

హిందువుల పండుగలు	1-8-0
ఉచ్చల విషాదనాటకము	0-12-0
కృష్ణార్జున సంవాదము	0-6-0
సంఘోద్ధరణ	0-6-0
కర్నూలురాజ వంశావళి	0-2-0
కృష్ణాలహరి	0-1-0
సుధాలహరి	0-2-0
శశికంటరామ శతకము	0-1-0
బమ్మెరపోతనామాత్యవిజయము (హరికథ)	0-1-6
రఘునాథ	0-1-0
చారుమీనారు	0-1-0
పంచముల చరిత్ర	0-3-0
హాలీకల్దారు జంత్రి	0-2-0
కొత్త కుబూలియ్యతులు 100 కి	2-0-0
ప్రాంసరీనోట్లు ,,	2-0-0

దొరకుచోటు:—

గోలకొండపత్రిక ... హైదరాబాదు

కేరలసబ్బు:—కలితిలేనిది, ఇందులో భాధకలిగించు వస్తువులు

యేవియు కలవబడలేదని మేము జిమ్మేదారులము

వెలింగడనసబ్బు:—స్నానము చేయుటకు వుపయోగించు సబ్బులన్ని టిలో ఇది రాజాఖంటిది.

అర్లకోట్, విలింగడన్ గారు ఇదేసబ్బు వుపయోగింతురు

చందనపుసబ్బు:—ఈసబ్బు చల్లదనము నిచ్చును. ఎండకాలములో వుపయోగించుటకు చాలా బాగుండును.

వేపసబ్బు:—ఈసబ్బు వేపనూనెతో చేయబడినది దీనిని వుపయోగించిన శరీరం నునుపుపడి సుగంధముగా నుండును.

కోల్డుక్రీము, చెంబేలి, గులాబి, లెవెండరు వగైరా } ఇదివిస్తారము సుగంధమైనసబ్బులో పిల్లలకును ఉపయోగింప తగినది.

షేవింగుస్టిక్కు:—క్షవరమునకు చాల వుపయోగము. ఇది సుగంధమైనది.

కోలుతారు, కార్బాలిక్, వాషింగువేల్ } ఈసబ్బు అన్నివిధము లైన చర్మరోగనివారణి. బట్టలు శుభ్రముగా వుతకబడును.

నకిలిసబ్బులజూచి మోసపోకుడు, జాగ్రత

కేరలసబ్బు, కాల్టికులు ఇనిస్టిట్యూటు

ఎరలికోటు అప్వలింగుడన్ గవర్నర్ మదరాసు, తిరువాన్కూరు, కొచ్చిను మహారాజాగార్లు వుపయోగింతురు.

స్టాకుండుకొనవారు.—

ఎం. బి సుబ్బారావుఅండ్‌సన్, 242. హనుమాను టేక్‌డి-హైద్రాబాదు.

వర్తకులకు లాభము

గోలకొండ పత్రికయందు ప్రకటన వేయించి మీవ్యవహారమునందు లాభముపొందుడు.

ఈపత్రిక నిజాంరాష్ట్రమునందు, తెలుగు బ్రిటిషిండియాయందును విరివిగాప్రచారముచేయుచున్నది.

పత్రికల ధరల వివరములకు: "మేనేజరు గోలకొండపత్రిక" హైద్రాబాదు, అని వ్రాయుడు.

బి. జి. చిమలిగి,

గౌలిగూడ, హైద్రాబాదు (దక్కను)

వచ్చినది! క్రొత్తల్యము రికార్డులు

సక్కుబాయినాటకము

(యఫ్. టి. 321—యఫ్. టి 328)

భగవత్‌భక్తులలో అగ్రగణ్యురాలగు శ్రీమతి సక్కుబాయి యొక్క పావనచరిత్రమును తెలుపురికార్డులు పెక్కురాం ద్రమహాజనుల కోరికపై అనేక వ్యయప్రయాసలకోర్చి యీ నాటకమును ఎనిమిదిభాగములుగల పాలసురికార్డులలో ప్రచురించియున్నాము. ఆంధ్రదేశము నందంతటను పేరుపొం గిన విఖ్యాతనటులీ నాటకప్రకటనమునందు పాల్గొనియున్నారు. హావభావములు తెలియుచు వీరినహాభోగిణియు, ఆనందపరవశులచేయు వీరిగానమున్ను సతీసక్కుబాయి పతిభక్తియు, అత్తగారి గయ్యాళితనమున్ను, శ్రీకృష్ణభగవానుని భక్తరక్షణాసక్తియు, శివనాథయోగియొక్క నిర్భర భక్త్యావేశమున్న, విశ్వేశ్వరుని చెల్లిబాగులతనమున్ను, యీ రికార్డులయందు కనులకుగట్టినట్లుగా వ్యక్తీకరింపబడినవి

ఇదివరకెప్పుడును మేము ప్రచురించిన రికార్డులలో నే పెక్కువందల కాపీలకు ఆర్డరు వచ్చియుండుటచే, దీనికొరకు వెంటనే కొని ఆనందింతురుగాకయని మాయాశయము,

భగవాన్‌లాల్ నారాయణ్ జీ అత్తరు వ్యాపారము

మష్లీకమాన్ హైద్రాబాదు

మావద్ద అన్నివిధములైన స్వదేశి అత్తరు తైలములు అగరుబత్తీలు కుంకుమపువ్వు చాయిపత్తులు జర్ద మొదలగునవి అమ్మబడును

శ్రీకృష్ణాభవన్ రెస్టారెంట్

సుభ్రమగు ఫలాహారములు, మంచిభోజనము ప్రయాణీకులకు విశ్రాంతి సౌకర్యములు అన్నియు చౌకవెలలలో లభించగలవు. సేవరీ సామానులుకూడా ఇచట అమ్మబడును.

కే. యస్. కృష్ణయ్య ప్రొప్రయిటర్

అజీజ్‌బిల్డింగ్, "సెయింట్ జార్జెస్ గ్రామర్ స్కూల్" యెదుట,

కింగ్‌కోటిరోడ్డు హైద్రాబాద్ (దక్కన్)

డోంగ్రేగారి బాలామృతము

ఉపయోగించుట వలన

బలహీనము

పోగొట్టును.

బిడ్డలకు బలమునిచ్చి

సౌఖ్యము గలిగించును.

ఒకబుడ్డి వెల ౧ రూపాయి.

పోస్టుఖర్చులు ౯ అణాలు.

ఎల్లచోటులందును దొరకును.

K. T. DONGRE & Co,
GIRGAUM, BOMBAY

దిపినస్ అస్యూరెన్సుకంపెనీలిమిటెడ్, ఢిల్లీ

బ్రాంచి ఆఫీసు—సికింద్రాబాదు

(స్థాపితము 1920)

కొలదిసంవత్సరములోనే కంపెని అద్భుతముగ అభివృద్ధిగాంచినది.

మిక్కిలిసౌకర్యమైన, లాభకరమైన, నవీనపద్ధతులుగలవు.

మా పాలిసీకొరకు త్వరపడుడు.

నైజాం రాష్ట్రమంతటను జీతముపైనిగాని, కమీషనుపైనిగాని, పనిచేయుటకు పలుకుబడిగల యేజంట్లుకావలెను.

దరఖాస్తులు యీక్రింది చిరునామాకు పంపుడు:—

చావలి శేషయ్యపంతులు

బ్రాంచి మేనేజరు

బ్రాంచి ఆఫీసు, మార్కెట్టుస్ట్రీటు, సికింద్రాబాదు.

REG. No. M. 45 Reg. No. M. 2185

STAMP

Printed and published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad Editor K. Balakrishna Reddy